

Všetko je to o jazykoch!

Informácie o **28 jazykoch** v Európe

Angličtina

Esperanto

Gréčtina

Litovčina

Nemčina

Rumunčina

Španielčina

Bulharčina

Estónčina

Holandčina

Lotyština

Poľština

Ruština

Švédčina

Čeština

Fínčina

Chorvátčina

Maďarčina

Portugalčina

Slovenčina

Taliančina

Dánčina

Francúzština

Írčina

Maltčina

Rómčina

Slovinčina

Turečtina

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

© 2019 kids.lingvo.info

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Angličtina

English language

Počet rodených hovoriacich

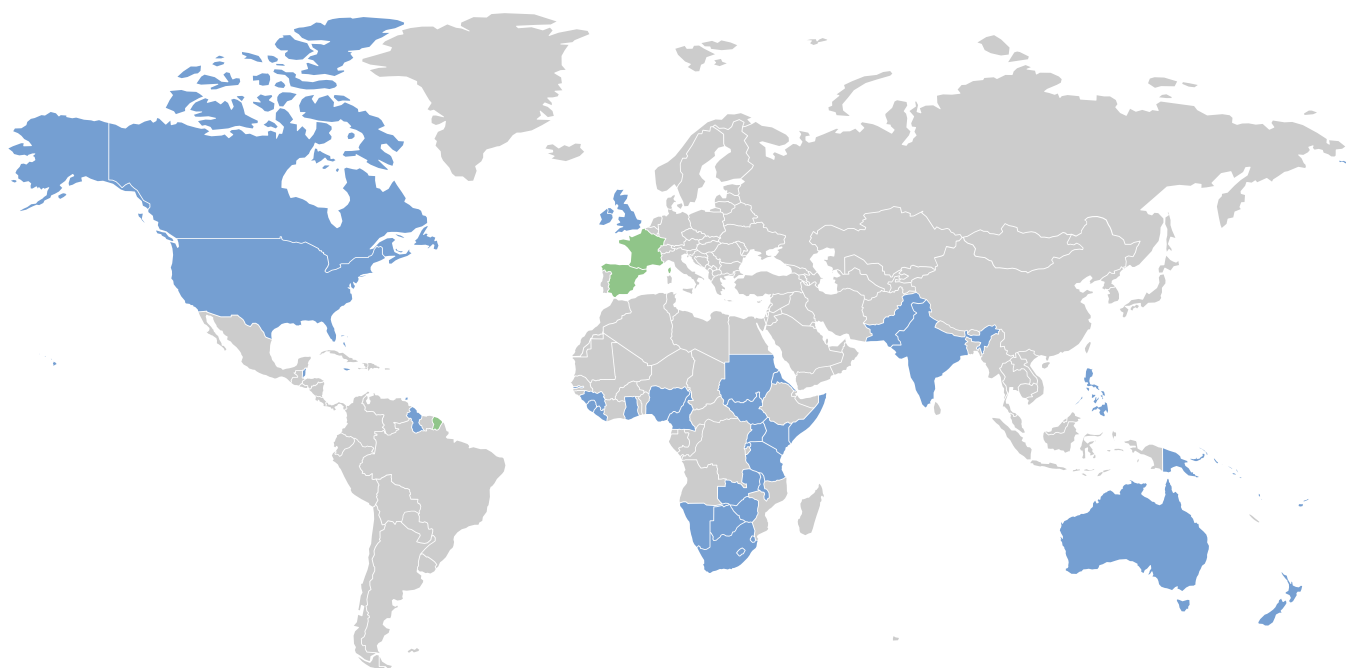
360 miliónov (okolo 70 miliónov v Európe)

Oficiálny jazyk

54 krajín; v Európe: Veľká Británia (60 miliónov), Írsko (4,5 milióna); mimo Európy: USA (267 miliónov), Kanada (25 miliónov), Austrália (18 miliónov), Nový Zéland (4 milióny). Angličtina sa používa aj v bývalých britských a amerických kolóniách, v ktorých slúži ako oficiálny jazyk štátnej správy, vzdelávania a obchodu, hoci v súkromí väčšina ľudí používa iné jazyky, napr. v Indii (125 miliónov hovoriacich) alebo Pakistane (88 miliónov hovoriacich).

Jazyk diaspóry

Španielsko a Francúzsko (spoločne 3 milióny), uvedomelí potomkovia britských predkov v Commonwealthe

ABC

Abeceda
26 písmen

Gramatické pády
0

Jazykový kód
en, eng

Typologická klasifikácia jazyka
izolačný, *SVO*

Jazyková rodina
indoeurópska; západogermánsky jazyk

Počet dialektov
približne 30 v Anglicku, asi 10 v ostatných častiach Veľkej Británie, okolo 20 v Írsku a na okolitých ostrovoch, asi 50 v USA, približne 10 v Kanade, okolo 15 v Austrálii a na Novom Zélande, 10 v Indii a niekoľko desiatok ďalších v rôznych záoceánskych oblastiach a v krajinách Commonwealthu

Najdlhšie slovo

antidisestablishmentarianism

politické hnutie, ktoré bolo proti odňatiu právneho statusu anglikánskej cirkvi ako štátnej cirkvi

uncharacteristically

netypicky

Zaujímavé slovo alebo veta

ultrarevolutionaries

každá samohláska je použitá dvakrát

sequoia

5 rôznych samohlások v 7-písmenovom slove

strengthlessnesses

slovo tvorené 18 písmenami s jediným typom samohlásky

rhythms

slovo zložené zo 7 spoluhlások bez použitia samohlásky

Abeceda

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Citoslovca

meow

bow wow

cockadoodledoo

oink oink

mooo

yeehaw

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Walls have ears.

Aj steny majú uši.

Pozor, niekto môže načúvať aj tam, kde by si to nečakal.

Better a live coward than a dead hero.

Lepší živý zbabelec ako mŕtvy hrdina.

Odvážne konanie sa nie vždy vypláca.

The road to hell is paved with good intentions.

Cesta do pekla je vydláždená dobrými predsavzatiami.

Nie je žiadnou zásluhou mať dobré úmysly, pokiaľ ich aj nezrealizujeme.

The early bird catches the worm, but it is the early worm that gets caught.

Ranné vtáča ďalej doskáče, ale je to rýchly červík, ktorého najskôr chytia.

Bulharčina

Български език

Počet rodených hovoriacich

približne 7 miliónov v Bulharsku, 10 – 12 miliónov hovoriacich na celom svete

Oficiálny jazyk

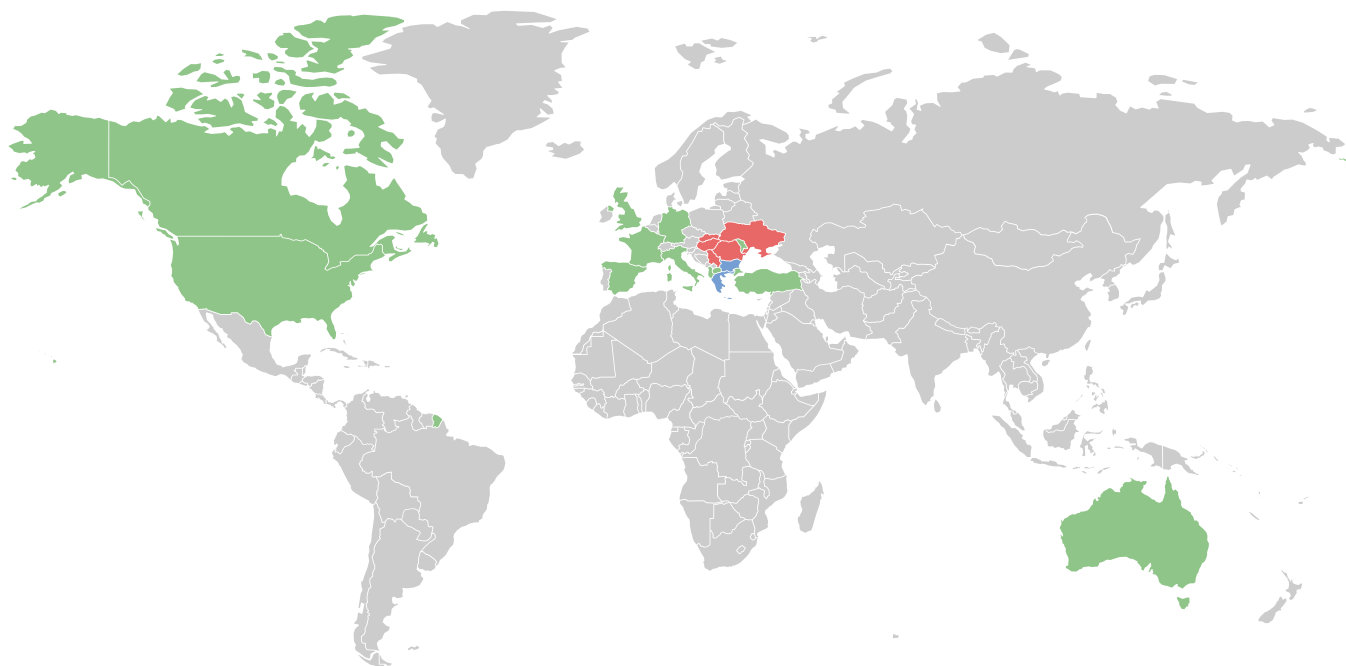
Bulharsko, polostrov Atos
(Grécko), EÚ

Minoritný jazyk

Rumunsko (banátsky variant),
Srbsko, Slovensko, Ukrajina,
Maďarsko

Jazyk diaspóry

Austrália, Albánsko, Kanada,
USA, Francúzsko, Grécko,
Nemecko, Španielsko, Taliansko,
Turecko, Veľká Británia,
Moldavsko, používajú ju skupiny
emigrantov na celom svete

ABC

Abeceda
cyrilika, 30 písmen

Gramatické pády
0

Jazykový kód
bg, bul

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny, *vynechávajúce zámen*, *SVO*

Jazyková rodina
indoeurópska rodina, baltoslovanská skupina,
južnoslovanský jazyk

Počet dialektov
približne 70 dialektov rozdelených do 2 hlavných
skupín (východnej a západnej)

Najdlhšie slovo

Непротивоконституционствувателствувайте
Nekonajte protiústavne!
39 písmen (slovo sa nenachádza v slovníkoch)

Zaujímavé slovo alebo veta

За миг бях в чужд, скърцащ плюшен фотьойл.
Chvíľu som bol v zvláštnom pískajúcom plyšovom kresle.
33-písmenový pangram (veta obsahujúca všetky písmená
abecedy)

Нина рита тиранин.

Nina kope tyrana.
15-písmenový palindróm (fráza, ktorá sa číta rovnako
spredu aj zozadu)

а б в г д е ж з и й к л м н о п р с т у ф х ц ч ш щ ъ ь ю я

Citoslovcia

мяу

бау-бау

кукуригу

грук-грук

мууу

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

На баба ти хвърчилото!

Šarkan tvojej babky!

Vyjadrenie pohrdania niečím nemožným alebo neprijateľným.

Да вдигаме гълъбите!

Pozbierajme holuby!

Podme!

Гладна мечка хоро не играе.

Hladný medveď netancuje v kruhu.

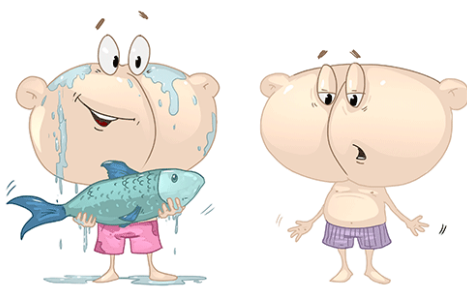
Hladný človek nevenuje pozornosť ničomu inému okrem jedla.

Видяла жабата, че подковават вола, и тя вдигнала крак.

Žaba videla podkúvať voľa a tiež zdvihla nohy.

Robiť zo seba dôležitého a byť za to iným na smiech.

Сухо дупе риба не яде.

Suchý zadok neje ryby.

Keď sa rúbe les, lietajú triesky.

На гол тумбак - чифте пищови.

Na holom bruchu – pár pištoľí.

Uťahovanie si z pozéra (afektovaného človeka); prirovnáva sa k niekomu, kto nie je oblečený, ale nosí zbrane, aby sa cítil dôležitý.

Jazykolamy

Петър плет плете, през три пръта
преплита. Подпри, Петре, плета! Падна,
Петре, плетът.
Peter pletie plot, preplieta cez tri prúty. Podopri,
Peter, plot! Plot, Peter, spadol!

Шест шишета с уши се сушат на шейсет
и шесто шосе със шест сешоара.
Šešť fliaš s uchami sa suší na šesťdesiatej šiestej
ulici šiestimi sušičmi.

Čeština

Český jazyk

Počet rodených hovoriacich

približne 10 miliónov

Oficiálny jazyk

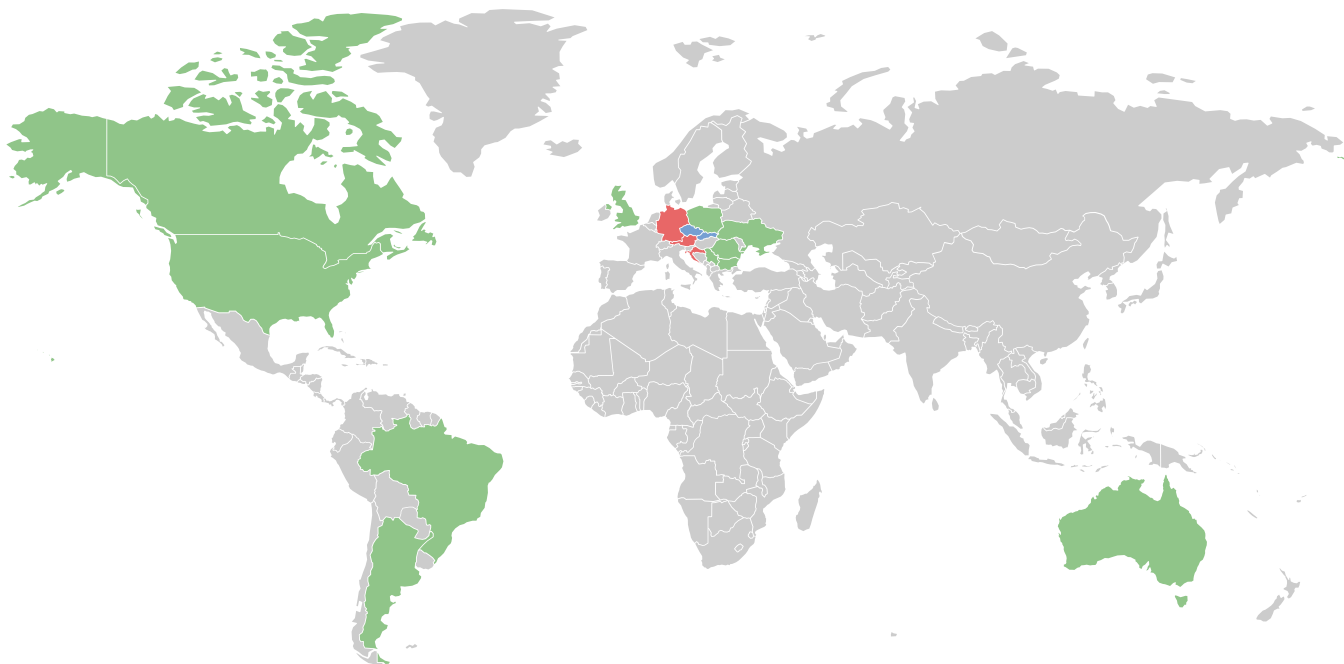
Česká republika, EÚ; môže sa používať v úradnej komunikácii v Slovenskej republike

Minoritný jazyk

Rakúsko, Nemecko, Chorvátsko, Slovensko

Jazyk diaspóry

Bulharsko, Chorvátsko, Poľsko, Rumunsko, Srbsko, Veľká Británia, Ukrajina, Argentína, Austrália, Brazília, Kanada, USA

ABC

Abeceda
latinka / 42

Gramatické pády
7

Jazykový kód
cs, cze, ces

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , *vynechávajúce zámen* , *SVO*

Jazyková rodina

indoeurópska rodina (patrí do západoslovenskej skupiny slovanských jazykov spolu so slovenčinou, poľštinou, lužickou srbčinou a dvoma zaniknutými jazykmi polabčínou a severnou slovinčinou)

Počet dialektov

5 hlavných nárečových skupín; výrazná prítomnosť „obecnej češtiny“ v protiklade k spisovnému jazyku (diglosia)

Najdlhšie slovo

nejnezkomercializovávateľnejšieho
najneskomercializovávateľnejšieho

nejneznepravdepodobnosťovávateľnejšieho
najneznepravdepodobnosťovávateľnejšieho

Zaujímavé slovo alebo veta

Strč prst skrz krk.

Strč prst skrz krk.
(rovnako ako v slovenčine)

a á b c č d d' e é ě f g h ch i í j k l
m n ň o ó p q r ř s š t t' u ú ů v w
X y ý z ž

Citoslovcia

mňau

haf

kykyryký

bum, buch

hm, mhm

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Bez práce nejsou koláče.

Bez práce nie sú koláče.

Odmenu si treba zaslúžiť.

Lepší vrabec v hrsti nežli holub na střeše.

Lepší vrabec v hrsti ako holub na streche.

Je lepšie mať menej s istotou ako viac bez istoty.

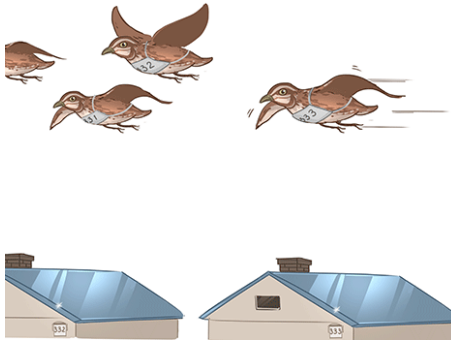

Když se dva perou, třetí se směje.

Keď sa dvaja bijú, tretí sa smeje.

Kde sa dvaja bijú, tretí vyhráva.

Jazykolamy

**Tři sta třicet tři stříbrných křepelek
přeletělo přes stři sta třicet tři stříbrných
střech.**

Tristotridsaťtri strieborných prepelíc preletelo cez
tristotridsaťtri strieborných striech.

**Pokopete-li mi to pole, nebo nepokopete-li
mi to pole.**

Pokopete mi to pole alebo mi nepokopete to pole?

**Kmotře Petře, nepřepěpřete mi toho vepře, jak mi, kmotře Petře, toho vepře přepepříte,
tak si toho přepepřeného vepře sám sníte.**

Kmotor Peter, neprekoreňte mi to bravčové, ak mi, kmotor Peter, to bravčové prekoreníte, tak si to
prekorenené bravčové sám zjete.

Dánčina

Dansk sprog

Počet rodených hovoriacich

približne 5,6 milióna

Oficiálny jazyk

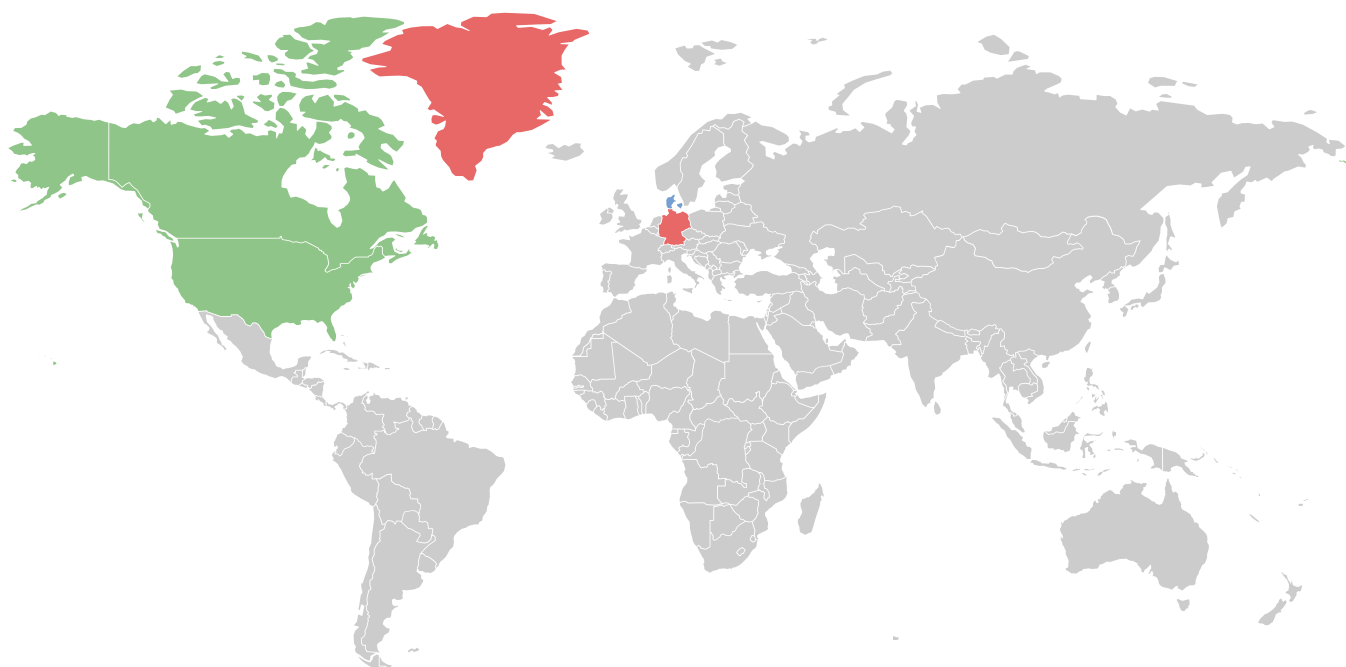
Dánsko (5,5 milióna) vrátane
Faerských ostrovov (50 000),
EÚ

Minoritný jazyk

špeciálne práva menšiny v
Nemecku (40 000) a Grónsku
(10 000)

Jazyk diaspóry

USA, Kanada

ABC

Abeceda
29 písmen

Gramatické pády
0

Jazykový kód
da, dan

Typologická klasifikácia jazyka
mierne flektívny , spájanie , SVO

Jazyková rodina
indoeurópska; severogermánsky
východoškandinávsky jazyk

Počet dialektov
približne 30; tri hlavné skupiny (ostrovné, jutské,
bornholmské) a švédsko-dánske nárečia, ktoré sa
používajú na juhu Švédska v oblastiach, ktoré
kedysi patrili Dánsku (hlavne v oblasti Skåne)

Najdlhšie slovo

dekontekstualiseringsproblematikken
problematika dekontextualizácie

ejendomsserviceassistentuddannelsen
vzdelávanie asistentov predaja nehnuteľností

Zaujímavé slovo alebo veta

æ ø i æ å
ostrov v rieke (v nárečí)

angstskrig
výkriky úzkosti
7 spoluhlások za sebou

Får får ikke får, får får lam.
Ovce nedostanú ovce, ovce dostanú jahniatka.

Písmo a výslovnosť

Dánska abeceda obsahuje 29 písmen, okrem písmen latinskej abecedy sa v dánčine vyskytujú aj písmená Æ/æ, Œ/ø a Å/å. Písmeno „y“ zodpovedá vo výslovnosti prehlasovanému „ü“; písmená „q“, „w“ a „x“ sa vyskytujú len v slovách cudzieho pôvodu. Už písmená Æ/æ a Œ/ø sú špeciálne (analogické písmenám Ä/ä a Ö/ö v iných jazykoch), ale písmeno „a s krúžkom“ (**bolle-å**) jasne odkazuje na príslušnosť dánčiny k škandinávskym jazykom.

a b c d e f g h i j k l m n o
p q r s t u v w x y z æ ø å

Slávni rodení hovoriaci

Hans Christian Andersen (rozprávkar)

Søren Kierkegaard (filozof)

Karen Blixen (spisovateľ)

Lars von Trier (filmový režisér)

Mads Mikkelsen (herec)

Citoslovčia

miav

vov-vov

kykyliky

øf-øf

muh

mæh-mæh

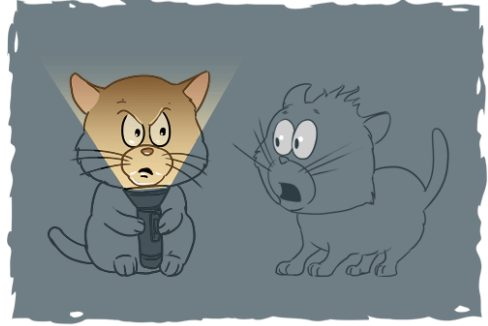
Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Nød lærer nøgen kvinde at spinde.

Núdzza učí nahú ženu priašť.

Núdzza do roboty zobúdzza.

I mørket er alle katter grå.

V tme sú všetky mačky sivé.

V tme je každá mačka čierna.

Han/hun er ikke tabt bag en vogn.

On/ona nie je stratený/á za vozíkom.

On/ona nie je taký/á hlúpy/a.

Tomme tønder buldrer mest.

Prázdnne sudy spôsobujú najväčší hluk.

Prázdnny sud najväčšmi hučí. (Tí, ktorí nič nedosiahli, sa chvastajú najviac.)

Esperanto

Esperanto lingvo

Počet rodených hovoriacich

Medzi 100 000 až 2 – 3 miliónmi (100 000 ním hovorí plynule a 2 – 3 milióny ho študovali)

Oficiálny jazyk

iba na medzinárodných esperantských kongresoch a stretnutiach

Minoritný jazyk

Esperantom sa hovorí vo viac ako 120 krajinách, v žiadnej z nich sa používatelia esperanta nepovažujú za oficiálnu menšinu.

Jazyk diaspóry

Komunita esperanta môže byť vnímaná ako diaspóra. Ľudia hovoriaci esperantom žijú po celom svete, a hoci majú vlastnú kultúru, chýba im právny status.

ABC

Abeceda
28 písmen

Gramatické pády
2

Jazykový kód
eo, epo

Typologická klasifikácia jazyka
aglutinačný s črtami izolačných jazykov, voľný slovosled

Jazyková rodina
novolatinský jazyk

Počet dialektov
žiadne nárečia

Najdlhšie slovo

ŝtatimpostadministrantoj

štatní správcovia dane

Je to najdlhšie slovo nájdené v texte, ale dajú sa vytvoriť aj oveľa dlhšie slová, ktoré sú gramaticky správne, napríklad

kontraŭkolektivismobatalantoj (bojovníci proti antikolektivismu), **gekontraŭdelikventismospecialiĝintoj**...

Zaujímavé slovo alebo veta

Polysémantické slová:

kolego

koleg-o: kolega, **kol-eg-o**: veľký krk

bombono

bombon-o: bonbón, **bomb-ono**: úlomok bomby

kulturo

kultur-o: kultúra, **kul-tur-o**: veža komárov, **kult-ur-o**: čas bohoslužby

ĉarmulino

ĉarm-ul-in-o: očarujúce dievča, **ĉar-mul-ino**: ťažná mulica

Písmo a výslovnosť

a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j ĵ k l m n
O p r s ŝ t u ŭ v z

Linky

Na učenie sa esperanta online slúžia dva portály. Hlavným portálom je www.lernu.net, portál www.edukado.net je určený učiteľom.

Wikipédia v esperante: eo.wikipedia.org.

Citoslovčia

mjao

boj boj

kokeriko

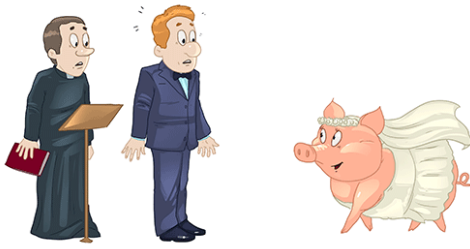

bum, kraš

mm

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Elektadis sen fino, edziĝis kun porkino.

Vyberal si bez konca, oženil sa so sviňou.
Ak ste príliš nerozhodní, nebudete mať neskôr na výber.

Fadeno iras, kien kudrilo ĝin tiras.

Niĝ ide tam, kam ju ihla ŝahá.
Hovorí sa o nejakej veci, ktorá závisí na inej.

Nokte eĉ monstro estas belulo.

V noci je aj príšera krásna.
V noci je každá krava čierna.

Dancu diabloj, sed ne en mia arbaro.

Nechajte diablov tancovať, ale nie v mojom lese.
Nehas, čo ťa nepáli.

Estónčina

Eesti keel

Počet rodených hovoriacich

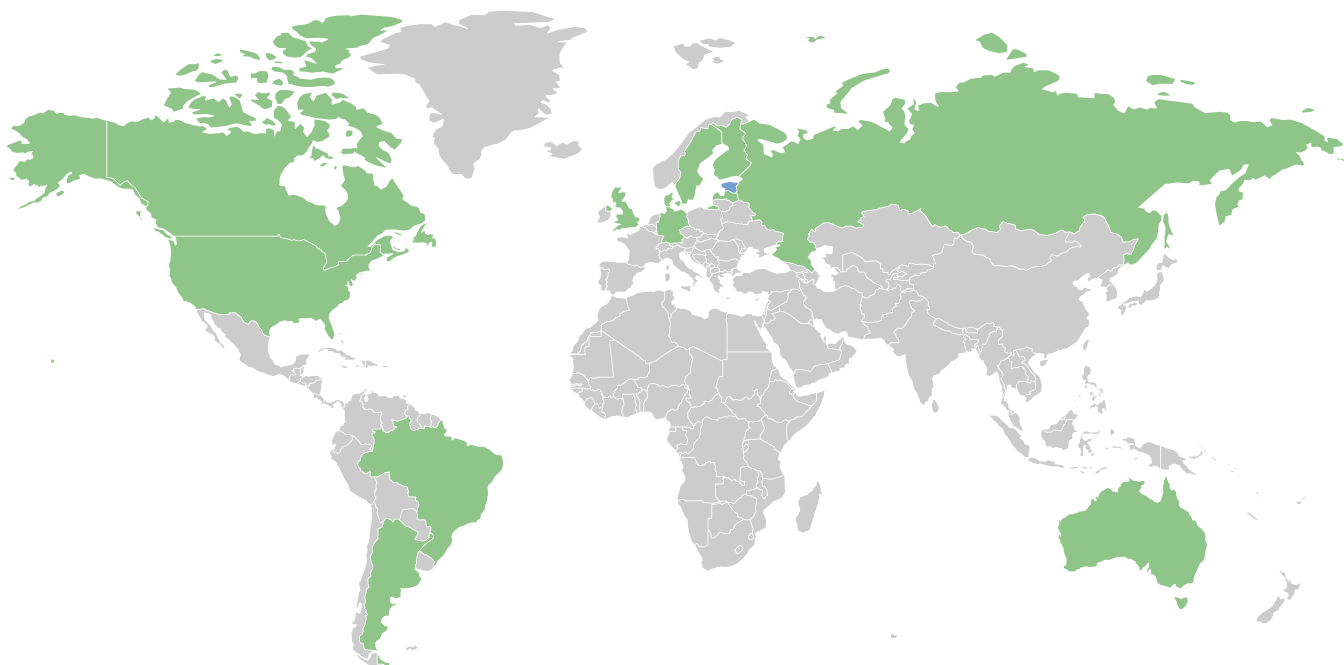
Približne 1,29 milióna

Oficiálny jazyk

Estónsko, EÚ

Jazyk diaspóry

Švédsko, Fínsko, Lotyšsko, Nemecko, Kanada,
USA, Rusko, Austrália, Argentína, Brazília, Veľká
Británia, Dánsko

ABC

Abeceda
latinka, 32 písmen

Gramatické pády
14

Jazykový kód
et, est

Typologická klasifikácia jazyka
aglutinačný , spájanie , SVO

Jazyková rodina
uralská jazyková rodina, ugrofínska vetva, baltsko-fínska podskupina

Počet dialektov
2

Najdlhšie slovo

sünnipäevanädalalõpupeopärastlõunaväsimumatus

nedel'ný večer nabitý energiou po víkendovej
narodeninovej oslave

uusaastaöövastuvõtuhommikuidüll

ranná idyla po Novom roku

Zaujímavé slovo alebo veta

Slová s minimálnym počtom spoluhlások:

jäääär

okraj ľadovca

kõueöö

nočná búrka

ajaja

pohonič

Najdlhšie zložené slová:

kuuuriija istus tööös jäääres

hvezdár počas nočnej zmeny sedel na okraji ľadovca

jõeäärne õueaiamaa

záhrada na brehu rieky

a b c d e f g h i j k l m n o p
q r s š z ž t u v w ō ä ö ü x y

Citoslovčia

mäu

auh auh

kikerikii, kukeleegu

röh röh röh

ammuu, muu, möö

mää mää

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

nagu kala vees
ako ryba vo vode
cítiť sa v danej situácii naozaj príjemne

Hommik on õhtust targem.
Ráno je múdrejšie večera.
Pred rozhodovaním je rozumné sa vyspať.

Vana karu tantsima ei õpi.
Starý medveď sa nenaučí tancovať.
Pre starého človeka je veľmi ťažké meniť svoje návyky či povahu.

Targem annab järele.
Múdrejší ustúpi.

Ära hõiska enne õhtut.
Neraduj sa pred večerom.
Neraduj sa predčasne.

Fínčina

Suomen kieli

Počet rodených hovoriacich

približne 5 miliónov (z toho 4,7 milióna vo Fínsku)

Oficiálny jazyk

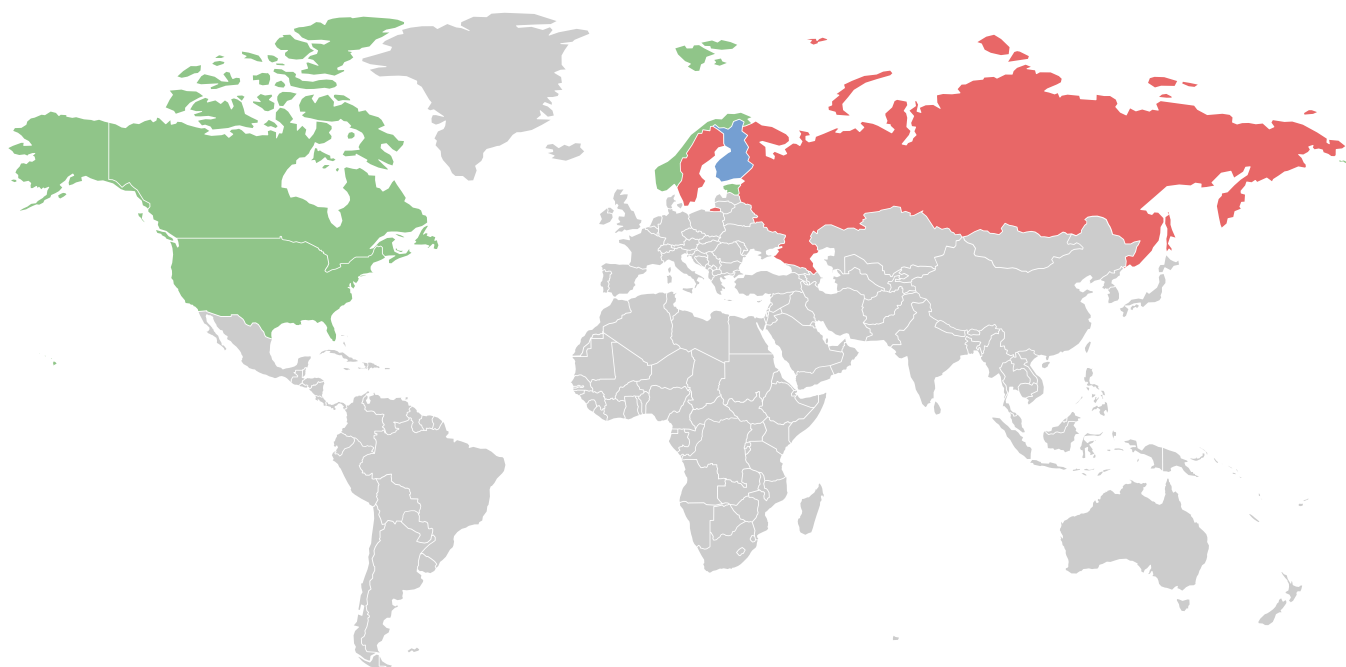
Fínsko, EÚ

Minoritný jazyk

Švédsko, Karélia (Ruská federácia)

Jazyk diaspóry

Švédsko, Estónsko, Nórsko, Spojené štáty americké, Ruská federácia, Kanada

ABC

Abeceda

29 (26 písmen latinky + ä, ö, å)

Gramatické pády

15

Jazykový kód

fi, fin

Typologická klasifikácia jazyka

aglutinačný , spájanie , samohlásková harmónia ,
vynechávanie zámen , SVO

Jazyková rodina

uralská, ugrofínsky jazyk

Počet dialektov

3 hlavné skupiny dialektov: severné dialekty (**Keski- ja pohjoispohjalaiset murteet, peräpohjalaiset murteet**), východné dialekty (**savolais- ja kaakkoismurteet**) a západné dialekty (**lounaismurteet, lounaiset välimurteet, hämäläismurteet, Etelä-Pohjanmaan murre**)

Najdlhšie slovo

**epäjärjestelmällistytämä-
ttömyydelläänsäkäänköhän**

ani nie z jej nedostatku organizácie, predpokladáš

Zaujímavé slovo alebo veta

Vasta vastaa vasta vastaavasta vastavastaavasta.

Metlička z brezových prútikov je zodpovedná iba za príslušnú osobu zodpovednú za metličku z brezových prútikov.

a_áäbcdēfghijklmno
öp_qrstu_wv_xyz

Citoslovcia

miau

hau hau

kukko kiekuu

nöff

ammuu

mäh

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

kylmä kuin ryssän helvetissä

zima ako v ruskom pekle

veľká zima

käydä kimppuun kuin sika limppuun

prísť k niečomu ako prasa k chlebu

chamtivo si niečo vziať

nostaa kissa pöydälle

zdvihnúť mačku na stôl

vyjsť s pravdou na svetlo (hovoriť otvorene o niečom neprijemnom)

peukalo keskellä kämmentä

palec v strede ruky

mať obe ruky ľavé (Hovorí sa o niekom, kto nie je manuálne zručný.)

mennä päin mäntyä/penkin alle

ísť proti borovici / pod lavičku

nemať úspech

Francúzština

La langue française

Počet rodených hovoriacich

77 miliónov (150 – 220 miliónov používa francúzštinu ako druhý jazyk)

Oficiálny jazyk

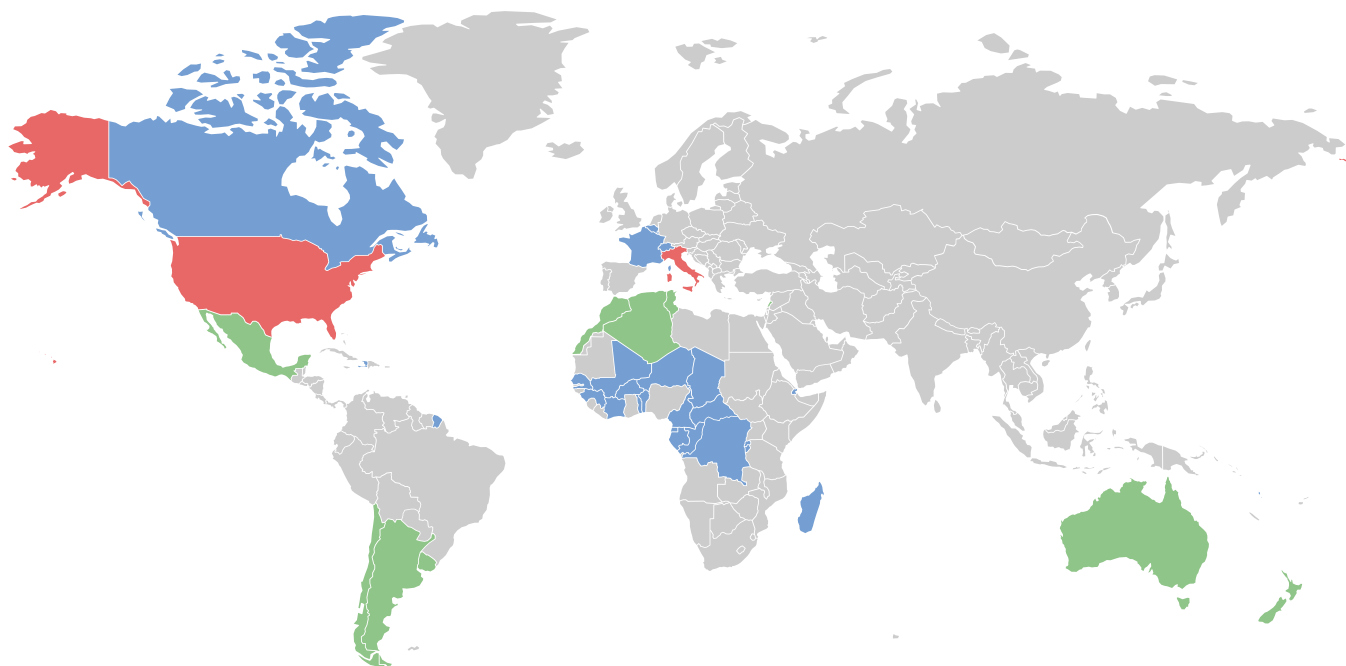
Francúzsko, Belgicko,
Švajčiarsko, Monako,
Luxembursko, EÚ, Kanada,
Vanuatu a 21 krajín v Afrike

Minoritný jazyk

Taliansko, USA

Jazyk diaspóry

Alžírsko, Argentína, Austrália,
Kanada, Čile, Libanon, Mexiko,
Maroko, Nový Zéland, Tunisko,
Uruguaj

ABC

Abeceda

40 písmen (26 písmen latinky + písmená s diakritikou)

Gramatické pády

0

Jazykový kód

fr, fra, fre

Typologická klasifikácia jazyka

flektívny , *polysyntetické* črty v *hovorenej reči* ,
SVO

Jazyková rodina

indoeurópska; románsky jazyk

Počet dialektov

niekoľko v Európe (rozličné varianty vo Francúzsku, vo Švajčiarsku a v Belgicku), niekoľko v Kanade a Louisiane, Afrike a Novej Kaledónii a i.

Najdlhšie slovo

anticonstitutionnellement

antikónštitučne (25 písmen)

Zaujímavé slovo alebo veta

sans doute

Význam slov je „bez“ a „váhanie“, ale význam celého spojenia je „pravdepodobne“, nie „bez váhania“.

amour

Francúzske slovo „láska“ je v jednotnom čísle mužského rodu, v množnom čísle ženského.

Písmo a výslovnost'

â à a b c ç d é è ë E ê f g h î i j k l
m n ò O œ p q r s t û ù U ü V w X
y ÿ Z

Citoslovčia

Miaou!

Wouah! Ouah!

Cocoricooo!

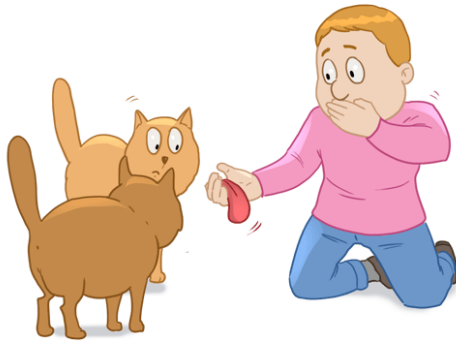

Crac! Crash! Bang!

Eh!

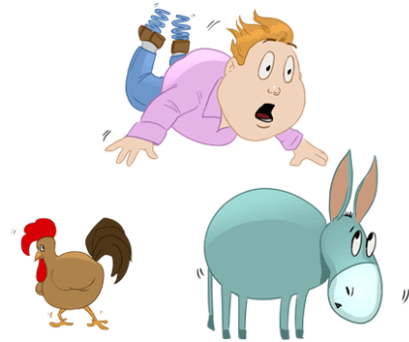
Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Donner sa langue aux chats.

Dať niekoho jazyk mačkám.

Prestať niečo skúšať hádať.

Sauter du coq à l'âne.

Skákať od kohúta k somárovi.

Ja o koze, ty o voze.

Avoir un bœuf sur la langue.

Mať hovädzinu na jazyku.

Držať jazyk za zubami.

Prendre la mouche.

Vziať si muchu.

Rýchlo a neoprávnenne sa rozčúliť.

Parler français comme une vache espagnole.

Hovoriť po francúzsky ako španielska krava.

Hovoriť zlou francúzštinou.

Gréčtina

Ελληνική γλώσσα

Počet rodených hovoriacich

Približne 13 miliónov

Oficiálny jazyk

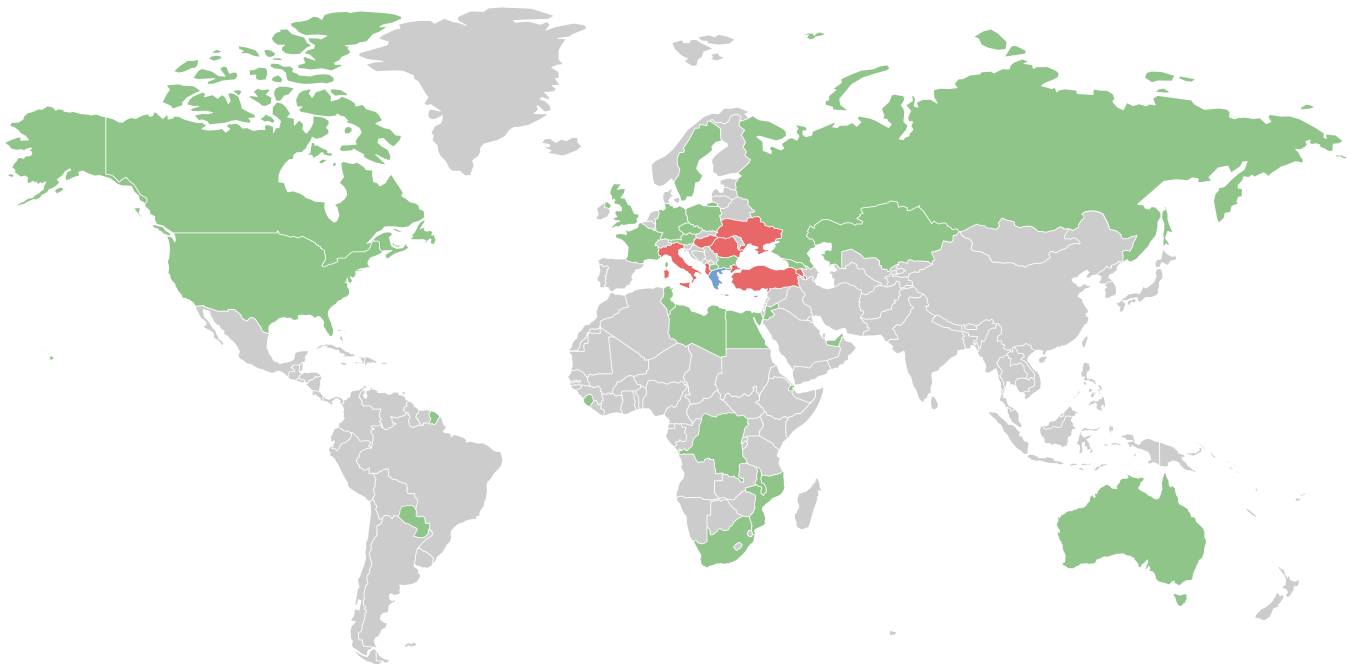
Grécko vrátane mníšskej republiky na polostrove Athos (10 miliónov), Cyprus (spolu s turečtinou; 0,8 milióna), EÚ

Minoritný jazyk

Albánsko, Taliansko, Arménsko, Maďarsko, Rumunsko, Turecko, Ukrajina

Jazyk diaspóry

Austrália, Rakúsko, Bahamy, Bulharsko, Kanada, Česká republika, Konžská demokratická republika, Džibutsko, Egypt, Francúzsko, Gruzínsko, Nemecko, Jordánsko, Kazachstan, Líbya, Macedónsko, Malawi, Mozambik, Paraguaj, Poľsko, Rumunsko, Ruská federácia, Sierra Leone, Južná Afrika, Švédsko, Tunisko, Spojené arabské emiráty, Veľká Británia, Spojené štáty americké

ABC

Abeceda
24 písmen

Gramatické pády
4

Jazykový kód
el, ell

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , *vynechávajúce zámen* , voľný slovosled
(VSO /SVO)

Jazyková rodina
indoeurópska; grécky jazyk

Počet dialektov
6 hlavných dialektov: kalábrijský (dialekty južného Talianska a Grécka), kapadócky, pontský, krétsky, cyperský, tsakónsky. K menej používaným dialektom patrí iónsky, severogrécky, kykladský, maniotský dialekt (používa sa na juhu Peloponézskeho polostrova) a ďalšie.

Najdlhšie slovo

δεσοξυριβοζονουκλεϊνικό
deoxyribonukleová (kyselina; skr. DNA)

Zaujímavé slovo alebo veta

Η γλώσσα κόκαλα δεν έχει, αλλά κόκαλα τσακίζει.
Príslovie o gréckom jazyku: Jazyk nemá kosti, ale kosti láme.

Písmo a výslovnost'

Αβγδεζηθικλμνξο πρσςτυφχψω

Citoslovnica

μιάου

γαυ γαυ

κικιρικίου / κικιρικί

μου

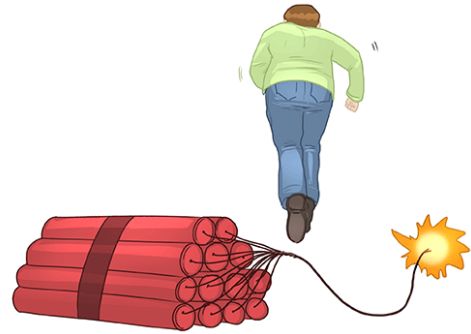
μπε-ε

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Κάλλιο πέντε και στο χέρι, παρά δέκα και καρτέρι.

Lepšie mať päťku v hrsti, ako naháňať desiatku.
Lepší vrabec v hrsti ako holub na streche.

Στο πιτς φυτίλι.

Ako knôť na rozbuške.
Za okamih.

Καλύτερα ν' ανάψεις ένα κερι, από το να καθαριέσαι το σκοτάδι.

Lepšie je zapáliť čo i len malú sviečku ako preklínať tmu.

Je lepšie urobiť aspoň niečo na zlepšenie zlej situácie, ako nerobiť nič a iba sa sťažovať.

Κάμεις καλό, κάμεις κακό, θα 'ρθει γυρεύοντάς σε.

Ako sa ty k ľuďom máš, tak sa ľudia k tebe majú.
Všetko dobré aj zlé sa ti raz vráti.

Holandčina

Nederlands, Vlaams

Počet rodených hovoriacich

21 miliónov (+ 5 až 6 miliónov hovoriacich afrikánčinou – západogermánskym jazykom, ktorý vznikol kreolizáciou holandčiny)

Oficiálny jazyk

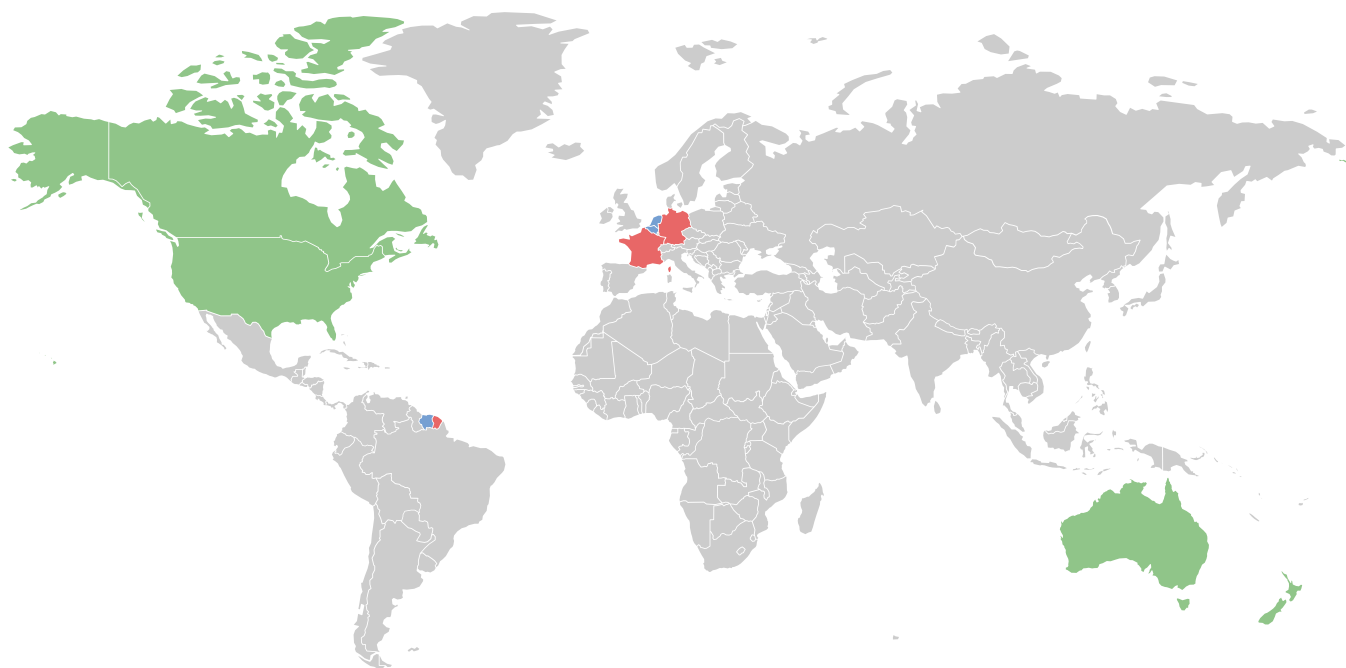
Holandsko, Belgicko, Surinam, Aruba, Curaçao, Svätý Martin; EÚ, Únia juhoamerických národov (UNASUR), neoficiálne sa používa v Karibskom spoločenstve

Minoritný jazyk

Francúzsko (20 – 40 000), Nemecko (Kleve, východobergské nárečie)

Jazyk diaspóry

USA, Kanada, Austrália, Nový Zéland

ABC

Abeceda
26 + IJ

Gramatické pády
0

Jazykový kód
nl, nld, dut

Typologická klasifikácia jazyka
mierne flektívny , spájanie , SOV / V2

Jazyková rodina
indoeurópska, západogermánsky dolnofranský
jazyk – stredná pozícia medzi angličtinou a
nemčinou

Počet dialektov
tri hlavné skupiny: 1. (dolná) frančina 2. limburčina
3. (dolná) saština alebo dolnonemecký holandský
dialekt (západné dolné Nemecko)

Najdlhšie slovo

ontwikkelingssamenwerkingsorganisaties
organizácie rozvoja spolupráce

meervoudigepersoonlijkheidsstoornis
poruchy rozdvojenej osobnosti

hippopotomonstrosesquippedaliofobie
fóbia z dlhých slov

Zaujímavé slovo alebo veta

Ui, uien, eeuwen
slová obsahujúce iba samohlásky („-n“ sa nevyslovuje)

tweeën / ideeën
slová, ktoré obsahujú tri za sebou nasledujúce písmená „e“

Aa
mesto s najkratším názvom

â a à á b c d è ë é ê E f g h í î j k l
m n ö ó O p q r s t ü u v w x y z

Citoslovcia

miauw, prr

woef, keff

kukeleku

knor knor

boe, beuh, moe, meuh

bèèè, mèèè

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Water naar de zee dragen.

Liať vodu do mora.
Robiť niečo zbytočné.

Met iemand in zee gaan.

Ísť s niekým do mora.
Spolupracovať s niekým; spojiť sily, uzavrieť obchod.

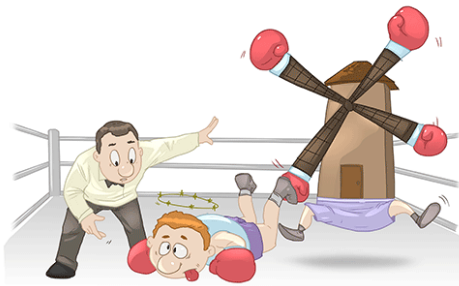
Niet over één nacht ijs gaan.

Nekráčaj po ľade po prvej mrazivej noci.
(Netreba) tancovať na tenkom ľade. Treba byť opatrný a zbytočne neriskovať.

Tussen de wal en het schip vallen.

Padnúť medzi breh a loď.
Byť medzi dvoma mlynskými kameňmi.

Klap van de molenwiek gehad.

Byť zasiahnutý veterným mlynom.
Pomiasť sa, zošalieť.

Een rijk man is niets anders dan een arme man met geld.

Boháč nie je nikto iný ako chudobný človek s peniazmi.
Peniaze nás nerobia skutočne šťastnými.

Chorvátčina

Hrvatski jezik

Počet rodených hovoriacich

4,4 milióny

Oficiálny jazyk

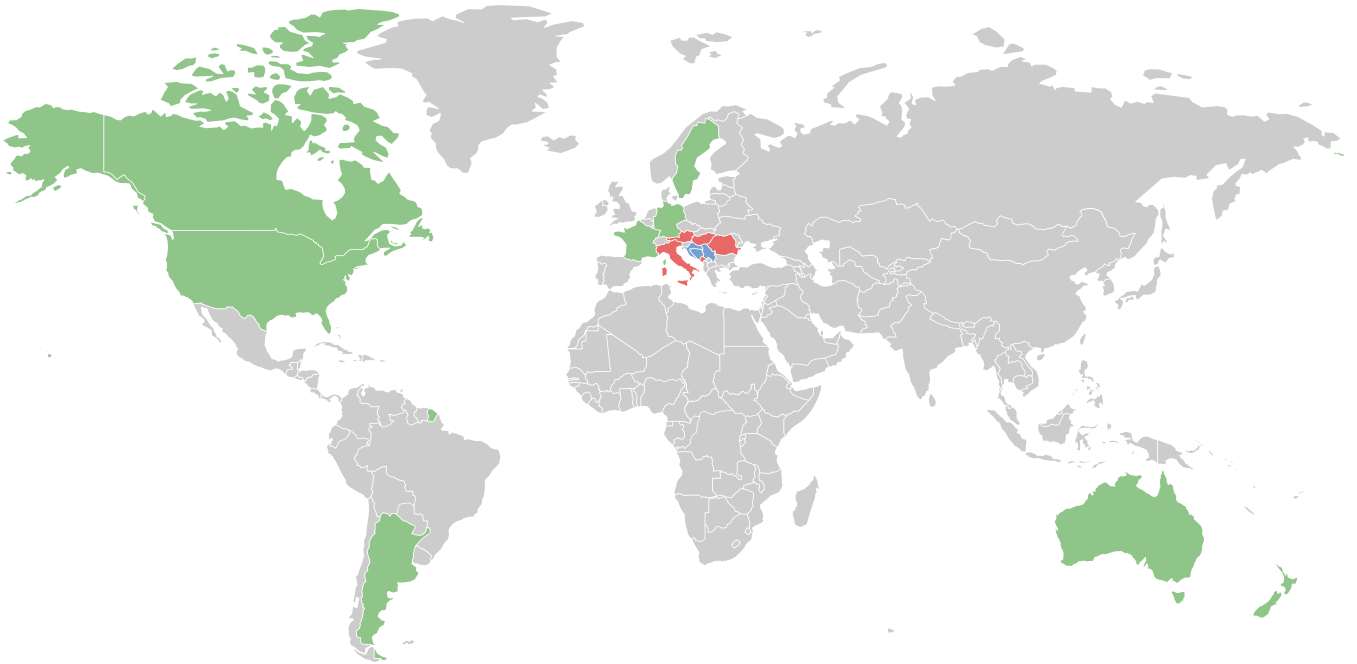
Chorvátsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko (jeden zo 7 oficiálnych jazykov Vojvodiny), EÚ

Minoritný jazyk

Čierna Hora, Maďarsko, Rakúsko, Taliansko, Rumunsko

Jazyk diaspóry

Nemecko, Švédsko, Francúzsko a ďalšie krajiny západnej Európy, Argentína, USA, Kanada, Austrália, Nový Zéland

ABC

Abeceda

27 písmen (zložkové písmená nj, lj, dž) – 30 foném

Gramatické pády

7

Jazykový kód

hr, hrv

Typologická klasifikácia jazyka

flektívny, *vynechávajúce zámen*, *SVO*

Jazyková rodina

indoeurópska, južnoslovanský jazyk

Počet dialektov

3 hlavné skupiny dialektov, ktoré sa ďalej členia na približne 25 – 30 subdialektov

Najdlhšie slovo

prijestolonasljednikovica

dedička trónu

Zaujímavé slovo alebo veta

Gore gore gore gore.

Hore horia hory horšie.

4 rôzne tónové akcenty

Písmo a výslovnosť

abcčćdđefghijklmnp
oprstuvzž

Citoslovčia

mijau

vau

kukuriku

Bum, tras

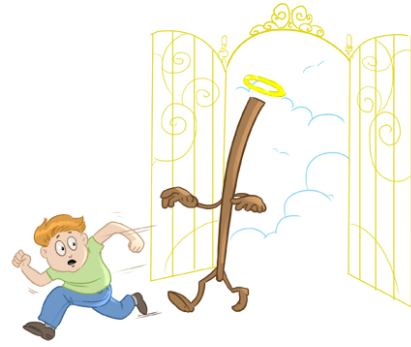
hm

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

pasti s konja na magarca

padnúť z koňa na somára
dostať sa z blata do kaluže

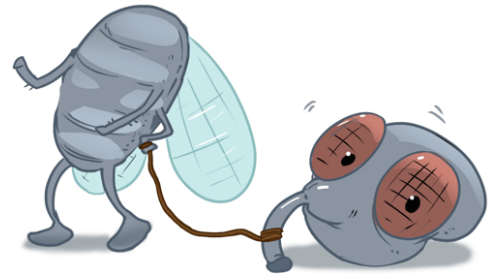
Batina je iz raja izašla.

Palica pochádza z raja.
Ohýbaj ma, mamko, dokiaľ som ja Janko.

Bog je prvo sebi bradu stvorio.

Boh najprv sebe bradu stvoril.
Bližšia koseľa ako kabát.

Ide kao muha bez glave.

Ide ako muha bez hlavy.
Správa sa zmätene.

Írčina

Gaeilge

Počet rodených hovoriacich

Presný počet nezistený, približne 100 000 hovoriacich; 2 milióny Írov tvrdí, že jazyk sa naučili v škole.

Oficiálny jazyk

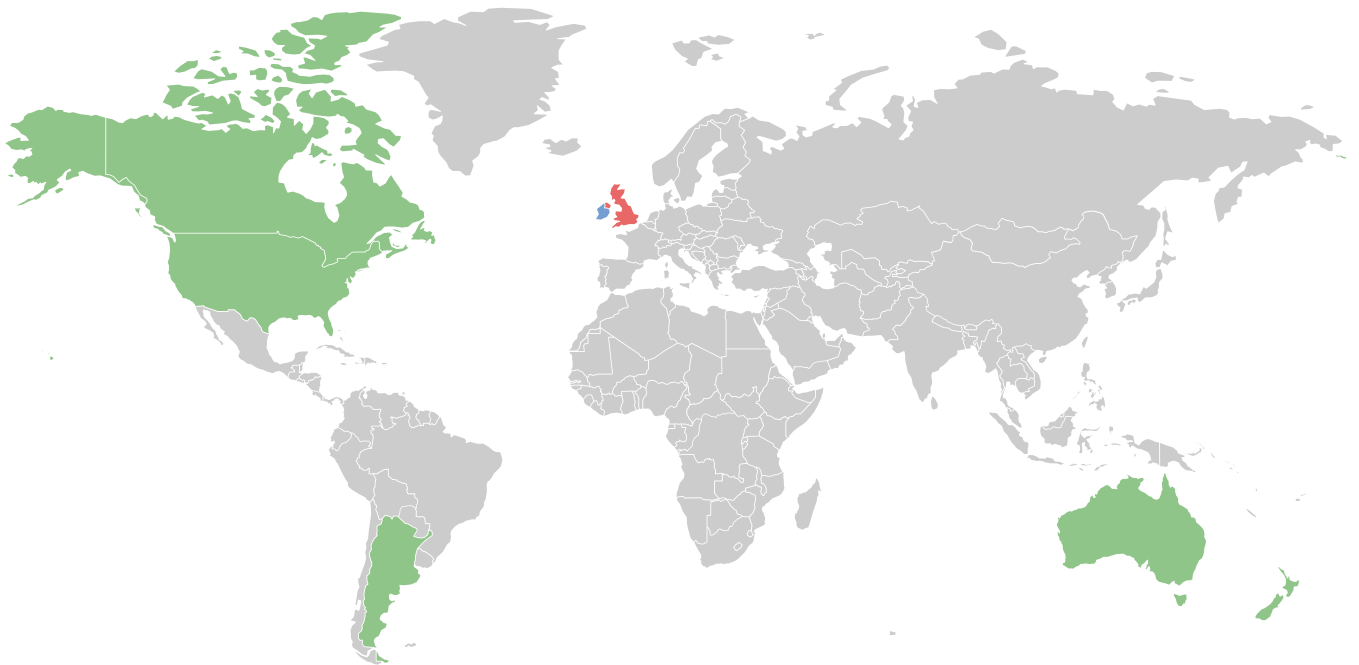
Írsko, EÚ

Minoritný jazyk

Severné Írsko

Jazyk diaspóry

USA, Kanada, Austrália, Veľká
Británia, Argentína, Nový
Zéland

ABC

Abeceda

26 písmen latinky; pôvodne staršia gaelská abeceda

Gramatické pády

3

Jazykový kód

ga, gle

Typologická klasifikácia jazyka

flektívny, zmena spoluhlásky na začiatku slova,

VSO

Jazyková rodina

indoeurópska; keltský gaelský jazyk

Počet dialektov

3

Najdlhšie slovo

príomhfheidhmeannach

výkonný riaditeľ

Zaujímavé slovo alebo veta

leis leis leis, leis

a tiež jeho nahé stehno

Písmo a výslovnosť

a á b c d e é f g h i í l m n
O ó p r S t u ú

Citoslovčia

mí-abha

bhuf, bhuf

cúú ríú

bam

hm

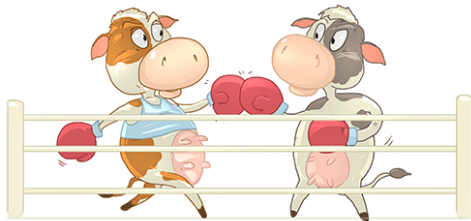
Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Bíonn adharca fada ar na ba thar lear.

Zámorské kravy majú dlhé rohy.

Vzdialené veci a udalosti si ceníme viac ako tie, ktoré sú blízko.

Troid na mbó maol.

Boj bezrohých kráv.

Kedže nemajú rohy, nezrania sa. Hovorí sa o súťažiach, v ktorých nik nechce zraníť svojho súpera.

Nuair a imíonn an leann, imíonn an greann.

Keď sa dopije pivo, končí zábava.
Zábava závisí od množstva vypitého piva.

Mura maith leat an aimsir, ní fada uait malairt aimsire.

Ak nie si spokojný s počasím, nebudeš musieť dlho čakať na iné.

Írske počasie je veľmi premenlivé, počas jedného dňa je možné zažiť dážď, slnko a dokonca aj sneh.

Litovčina

Lietuvių kalba

Počet rodených hovoriacich

3,5 – 4 milióny

Oficiálny jazyk

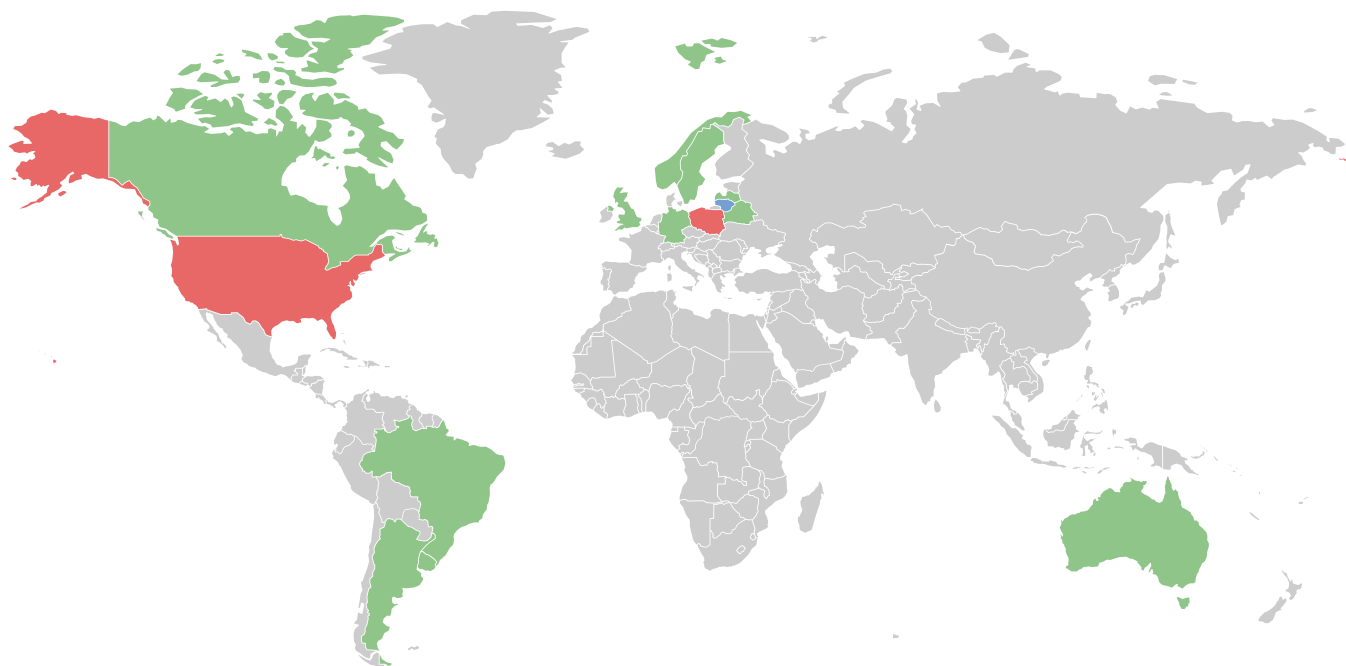
Litovská republika, EÚ

Minoritný jazyk

Poľsko, USA

Jazyk diaspóry

Bielorusko, Kaliningradská
oblasť, USA, Veľká Británia,
Brazília, Argentína, Kanada,
Nemecko, Uruguaj, Švédsko,
Nórsko, Austrália, Lotyšsko a iné
krajiny

ABC

Abeceda
32 písmen

Gramatické pády
7

Jazykový kód
lt, lit

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , *vynechávanie zámen* , *SVO*

Jazyková rodina
indoeurópsky, baltoslovanský, baltský jazyk

Počet dialektov
2 dialekty: žemajtský (dólnolítovský) a aukštajtský (hornolítovský)

Najdlhšie slovo

nebeprisikiškiakopūsteliaudavome
nenazbieraš si dostatok šfaveļu kyslého

Zaujímavé slovo alebo veta

šešios žąsys su šešiais žąsyčiais
šesť husí so šiestimi húsatkami

Zaujímavosti

Zakončenie ženského priezviska poskytuje informáciu nielen o pohlaví, ale aj o rodinnom stave (či je žena vydatá alebo slobodná). Pre mužské mená to neplatí. Slobodné ženy majú priezvisko zakončené na **aitė, iūtė a ytė**, priezvisko vydatých žien končí na **ienė**. V súčasnosti sa vyskytujú aj priezviská zakončené iba na **ė**, ktoré môžu mať vydaté aj slobodné ženy. Tento tvar priezviska zatiaľ nie je veľmi rozšírený, v súčasnosti ho používajú len vydaté ženy, hlavne celebrity.

Zaujímavosťou je, že v litovskej slovnej zásobe sa nenachádza mnoho vulgárnych výrazov. Jedným z mála príkladov je slovo **rupūžė** (ropucha). Keď si Litovci potrebujú zanádať, uchýlia sa k ruským alebo anglickým vulgarizmom.

Litovčina je vhodná na tancovanie...

Tri ženy šli do Vilniusu po prvýkrát. Po návrate sa podelili o svoje zážitky s priateľom:

- Litovčina je taká melodická, úplne ako tanec...
- Prečo?
- Pretože v každom autobuse a trolejbuse pasažieri na každej zastávke opakujú **Lipsi, lipsi, čia-čia-čia...**

„Lipsi, lipsi, čia-čia-čia“ – nejde o názvy tancov, ale o skrátený tvar otázky **ar Jūs lipsite čia?** (Vystupujete tu?)

Písmo a výslovnosť

Moderná litovská abeceda obsahuje 32 písmen:

aąbcčdeęėfgħiıyjklm
noprSštutuūvzž

Citoslovčia

miau

au-au

kakariekū

bum, bach

hm, mhm

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Skubos darbą velnias neša.

Rýchlu prácu diabol (od)nesie.

Práca kvapná, málo platná.

Neperšokęs per tvorą, nesakyk „op“.

Nehovor „hop“, kým nepreskočíš (plot).

Neteš sa predčasne.

Lašas po lašo ir akmenį pratašo.

Kvapka po kvapke aj kameň prerazí.

Vytrvalosťou možno dosiahnuť všetko.

Nekask kitam duobės, nes pats įkrisi.

Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.
Kto inému chystá zlo, sám bude rovnako potrestaný.

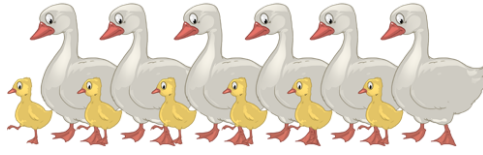

Žodis ne žvirblis, išskris – nepagausi.

Slovo nie je vrabec, vyletí – nechytíš.

Lahšie je slovo zadržať, ako ho vziať späť. (Vyrieknuté slovo sa nedá odvolať.)

Jazykolamy

šešios žąsys su šešiais žąsyčiais
šešt' husí so šiestimi húsatkami

Lotyština

Latviešu valoda

Počet rodených hovoriacich

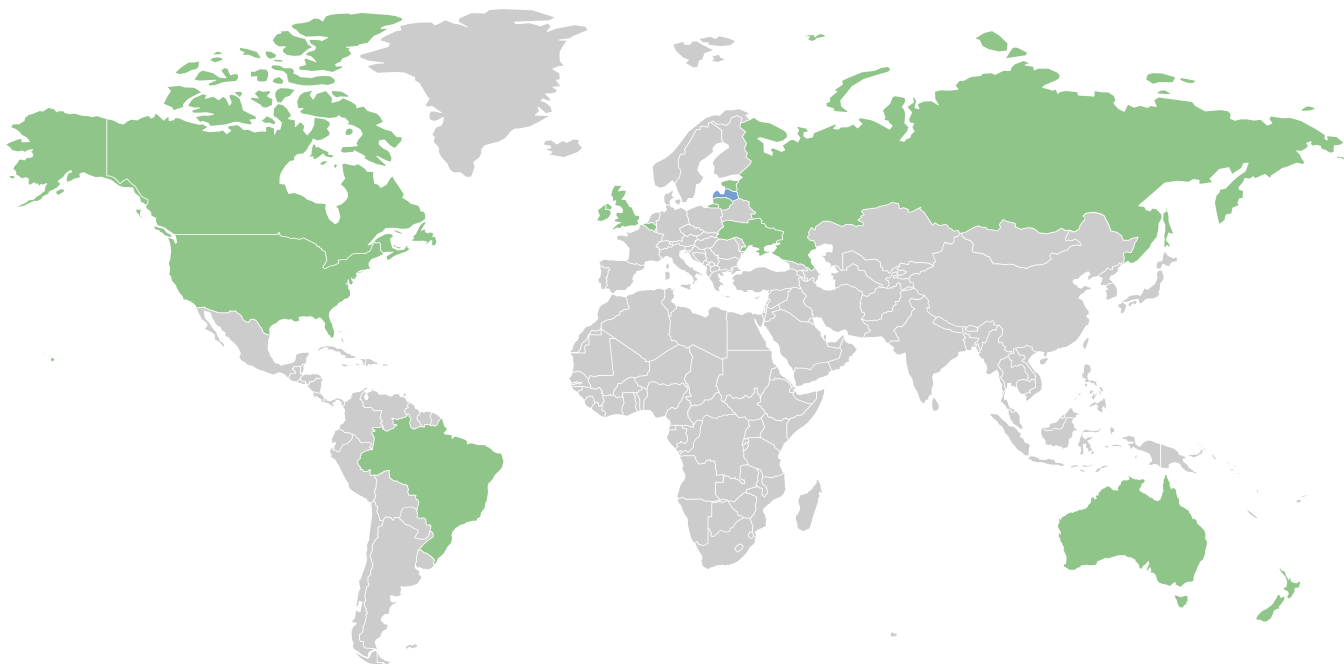
približne 1,7 milióna

Oficiálny jazyk

Lotyšská republika, EÚ

Jazyk diaspóry

USA (100 000), Írsko (50 000), Veľká Británia (40 000), Kanada (28 000), Brazília (25 000), Rusko (20 000), Austrália (20 000), Nový Zéland (20 000), Litva, Estónsko, Ukrajina, Belgicko

ABC

Abeceda
33 písmen

Gramatické pády
7

Jazykový kód
lv, lav

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , SVO

Jazyková rodina
indoeurópsky, baltoslovanský, baltský jazyk

Počet dialektov
3 dialekty: livonský, stredný (tvorí základ spisovného jazyka) a horný

Najdlhšie slovo

pretpulksteņrādītājvirziens
pohyb v smere hodinových ručičiek

Zaujímavé slovo alebo veta

trīsšķautņains
trojstenný
slovo náročné na výslovnosť

ieeja
vstup
slovo neobsahuje žiadne spoluhlásky

Písmo a výslovnosť

Moderná lotyšská abeceda obsahuje 33 písmen:

a ā b c č d e ē f g ģ h i ī j k ķ l
m n ņ o p r S š t u ū v z ž

Citoslovčia

ņau-ņau

vau-vau

kikerigū

bum

hm, mhm

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Kas pirmais brauc, tas pirmais maļ.

Kto skôr príde, ten prv melie.

Rýchle konanie prináša výhodu pred ostatnými.

Prāts debesīs, deguns pelnos.

Mysel' v oblakoch, nos v popole.

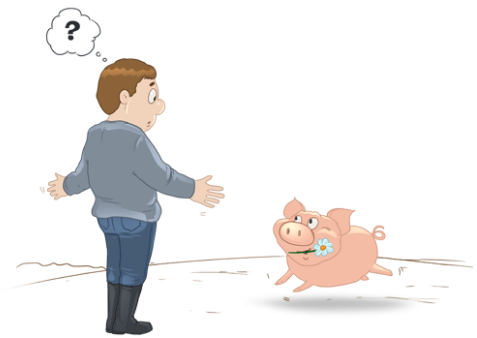
Rojko toho nedosiahne veľa.

Neskati vīru pēc cepures.

Nesúďte človeka podľa klobúka.

Nesúďte ľudí podľa ich vzhľadu.

Ne mana cūka, ne mana druva.

To nie je moje prasa ani moje pole.

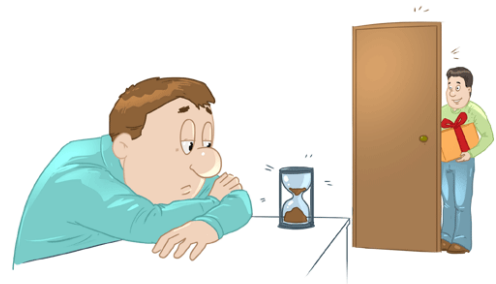
To nie je moja starosť. (Nemiešam sa do cudzích záležitostí.)

Melns darbs – balta maize.

Práca je čierna, ale chlieb biely.

Komu sa nelení, tomu sa zelení.

Labs nāk ar gaidīšanu.

Na dobré veci si musíš počkať.

Trpezlivosť ruže prináša.

Jazykolamy

**Dižā mūža meža eži saoz meža rožu ražu,
daži eži ožot snauž, daži rožu ražu grauž.**

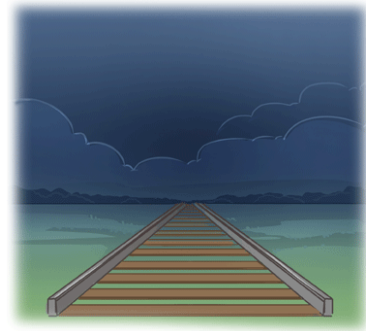
Ježkovia pralesa cītia ūrodu drevených ruží, zatial' čo niektorí ježkovia driemajú a iní jedia ūrodu ruží.

**Vienā vēsā vasaras vakarā viens vecs vācu
vīrs veda veselu vezumu vārītu vēžu.**

V jeden chladný letný večer jeden starý Nemec niesol vozík plný varených rakov.

maziņš eža puskažociņš
malý polodlhý kabát z ježka

**Šis šaursliežu dzelzceļš tumsā šķiet tukšs,
tumšs, drūms.**

Tento úzky chodník železnice sa zdá byť prázdny, tmavý a ponurý v tme.

Kur lai kurlai urlai dur lai.
Kam by ste mali dať hluchého lupiča?

Maďarčina

Magyar nyelv

Počet rodených hovoriacich

približne 15 miliónov

Oficiálny jazyk

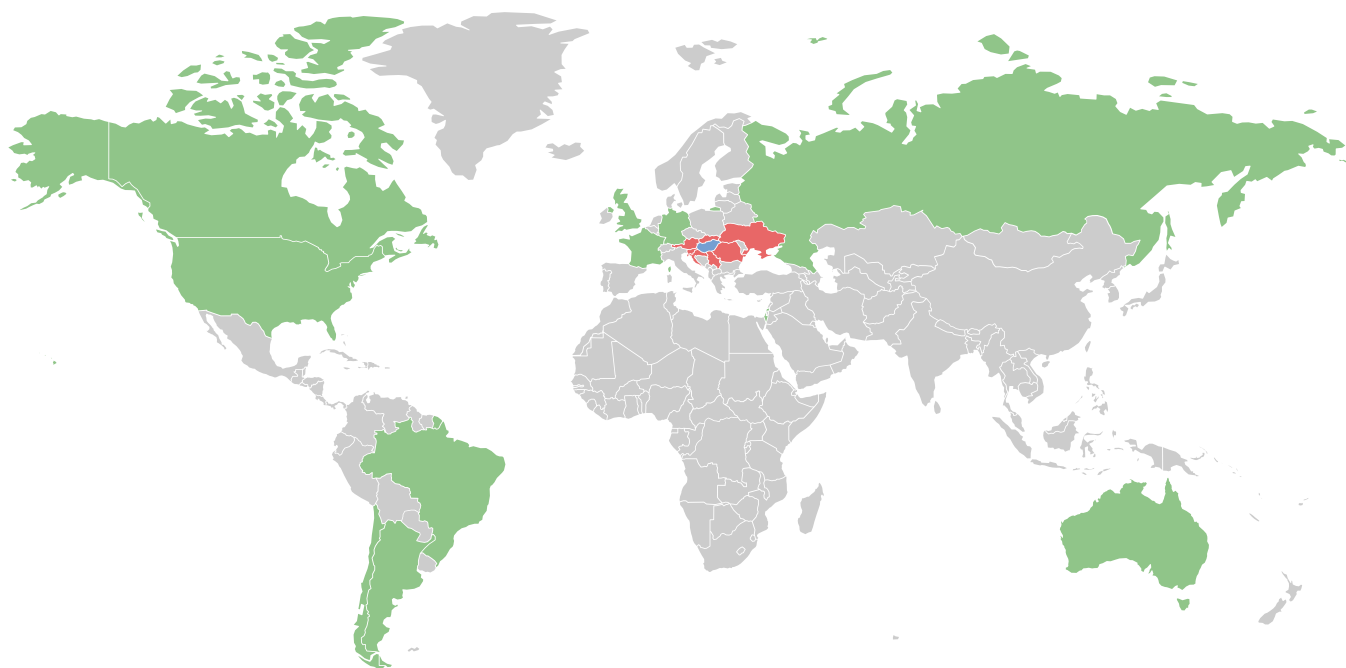
Maďarsko (takmer 10 mil. hovoriacich), EÚ

Minoritný jazyk

Rumunsko (2 mil.), Slovensko (1 mil.), Ukrajina (250 000), Srbsko, Chorvátsko, Slovinsko (spolu približne 700 000) a Rakúsko (50 000), regionálny jazyk na Slovensku, v Srbsku a v Slovinsku

Jazyk diaspóry

USA, Kanada, Izrael, Nemecko, Francúzsko, UK, Brazília, Rusko, Austrália, Argentína, Čile

ABC

Abeceda

44 (latinka + á é í ó ö ő ú ü ű)

Gramatické pády

18

Jazykový kód

hu, hun

Typologická klasifikácia jazyka

*aglutinačný , spájanie , samohlásková harmónia ,
vynechávanie zámen , voľný slovosled, SVO /SOV*

Jazyková rodina

ugorský jazyk, najpoužívanejší ugrofínsky jazyk,
ktorý je súčasťou uralskej jazykovej rodiny

Počet dialektov

10

Najdlhšie slovo

**folymatellenőrzésiügyosztályveze-
tőhelyettesképesítésvizsgálat**

preskúmanie kvalifikácie zástupcu vedúceho oddelenia pre
riadenie procesov

megszentségteleníthetetleniség
vlastnosť, ktorej sa nedá uprieť vážnosť

Zaujímavé slovo alebo veta

V maďarčine sa používa mnoho hlások „e“.
Jazyková hra **Esperente** používa slová, ktoré
obsahujú len samohlásky blízke hláske „e“, napr.

**Egy remek rendszer, mellyel embereket, meg
rengeteg elemet megkereshetsz.**

Skvelý systém, ktorý ti môže pomôcť nájsť ľudí a mnoho
iných vecí. (=internet)

Lelkesen egekbe menetel hegyekben.

Nadšene lezie na kopec.

Veta, ktorá obsahuje len samohlásku **ö /ø/**:

**Öt török öt görögöt dögönyöz örökös örömkök
között.**

Päť Turkov bije s neutíchajúcou radosťou päť Grékov.

Zaujímavosti

Poradie mena, priezviska, adresy a dátumu je iné ako v ostatných európskych jazykoch:

Priezvisko + meno:

Kovács Mária, Kiss Péter

Mesto, ulica, číslo domu:

Budapest, Gizella utca 3

Rok, mesiac, deň:

2013.08.10.

Písmo a výslovnosť

a á b c cs d E é f g gy h i í
j k l ly m n ny O ó ö ő p q
r s sz t ty u ú ü ú V w x y Z zs

Citoslovčia

miau

vau

kukurikú

bumm

óóó

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Ez nekem kínai.

Je to pre mňa ako čínština.
Je to pre mňa španielska dedina.

Kutyakötelessége valakinek valami.

Je to niečia psia povinnosť.
Niečo je pre niekoho absolútne povinné.

madárnak néz valakit

považovať niekoho za vtáka
myslieť si o niekom, že je hlúpy, a klamať ho

a béka feneke alatt

pod zadkom žaby
pod úroveň

örül mint majom a farkának

tešiť sa ako opica zo svojho chvostíka
byť šťastný ako blcha

Maltčina

Lingwa Maltija

Počet rodených hovoriacich

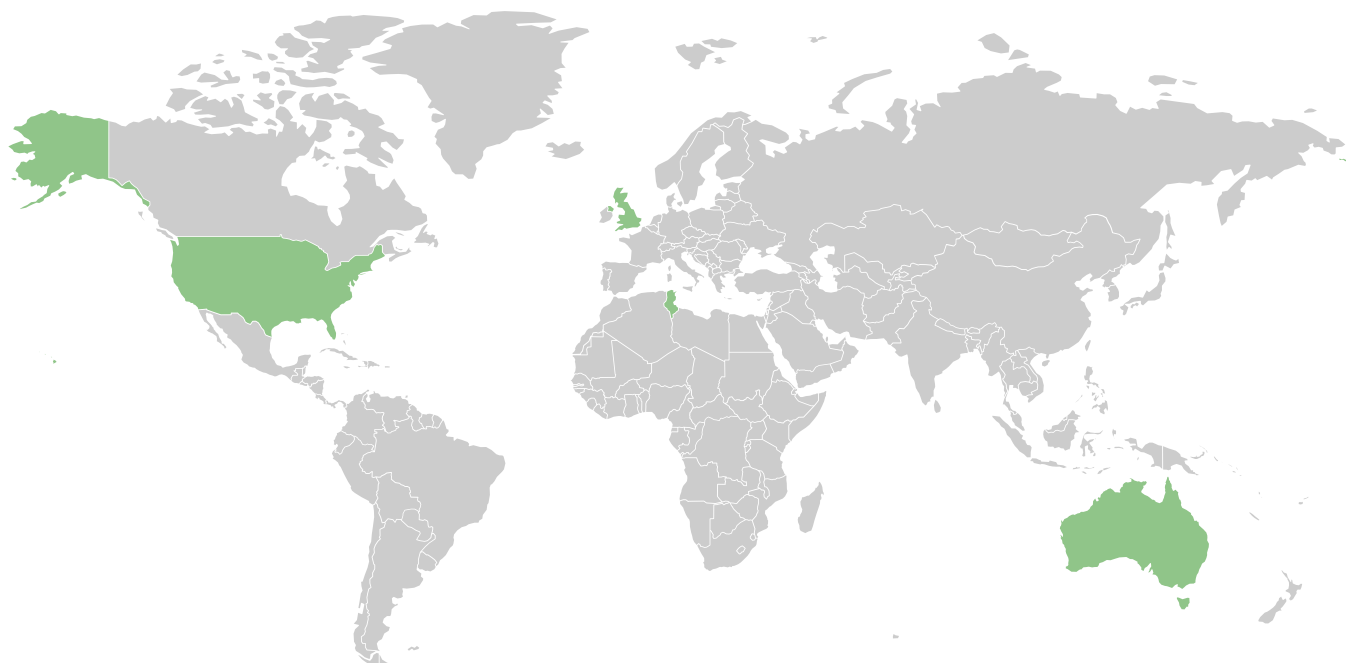
430 000

Oficiálny jazyk

Malta, EÚ

Jazyk diaspóry

Spojené kráľovstvo, Austrália, USA, Tunisko

ABC

Abeceda

latinka; 30 písmen – 24 spoluhlások a 6 samohlások

Gramatické pády

0

Jazykový kód

mt, mlt

Typologická klasifikácia jazyka

flektívny , introflexia , SVO

Jazyková rodina

semitská

Počet dialektov

-

Najdlhšie slovo

atmosfera

atmosphéra

Zaujímavé slovo alebo veta

Ḥawḥa helwa fil-ḥamrija ḥamra ta' Ḥal Gharghur.
Sladká broskyňa v červenej zemi Ḥal Gharghur (= vrešťan).

Písmo a výslovnosť

Na Malte sa píše latinským písmom, ktoré bolo štandardizované v 20. rokoch 20. storočia a oficiálne prijaté v roku 1934. Maltská abeceda obsahuje aj niekoľko špecifických znakov, napr. **ġ**, **ċ**, **ż** a **ħ**. Zložkové písmeno ġh v minulosti zodpovedalo dvom hláskam, ktoré sa zachovali v arabčine, ale vo väčšine maltských dialektov sa už nevyskytujú.

a b ċ d e f ġ g ħ ħ i j k l m n
o p q r s t u v w x z z

Citoslovčia

mjaw

waw

ququququ

be

meqqqq

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Min hu mwaġġa', jokrob.

Kto je ranený, plače.

Slzy sú prirodzenou súčasťou utrpenia.

Għal kull għadma hawn mitt kelb.

Na každú kosť je stovka psov.

Veľa ľudí sa usiluje získať to isté miesto.

Waħdek ma tridx tkun lanqas il-ġenna.

Nikto by nemal byť sám, dokonca ani v nebi.

Človek nebol stvorený na to, aby bol sám.

Fejn hemm l-ghasel jersaq id-dubbien.

Kde je med, tam sa zhromažďujú muchy.

Každý chce to, čo je atraktívne.

Isqini u staqsini.

Nechaj ma vypíť si a potom sa pýtaj.

Pred dobrou prácou sa treba najprv posilniť.

Nemčina

Deutsche Sprache

Počet rodených hovoriacich

95 – 100 miliónov (krajiny, v ktorých je nemčina oficiálny jazyk), 120 miliónov (vo všetkých krajinách)

Oficiálny jazyk

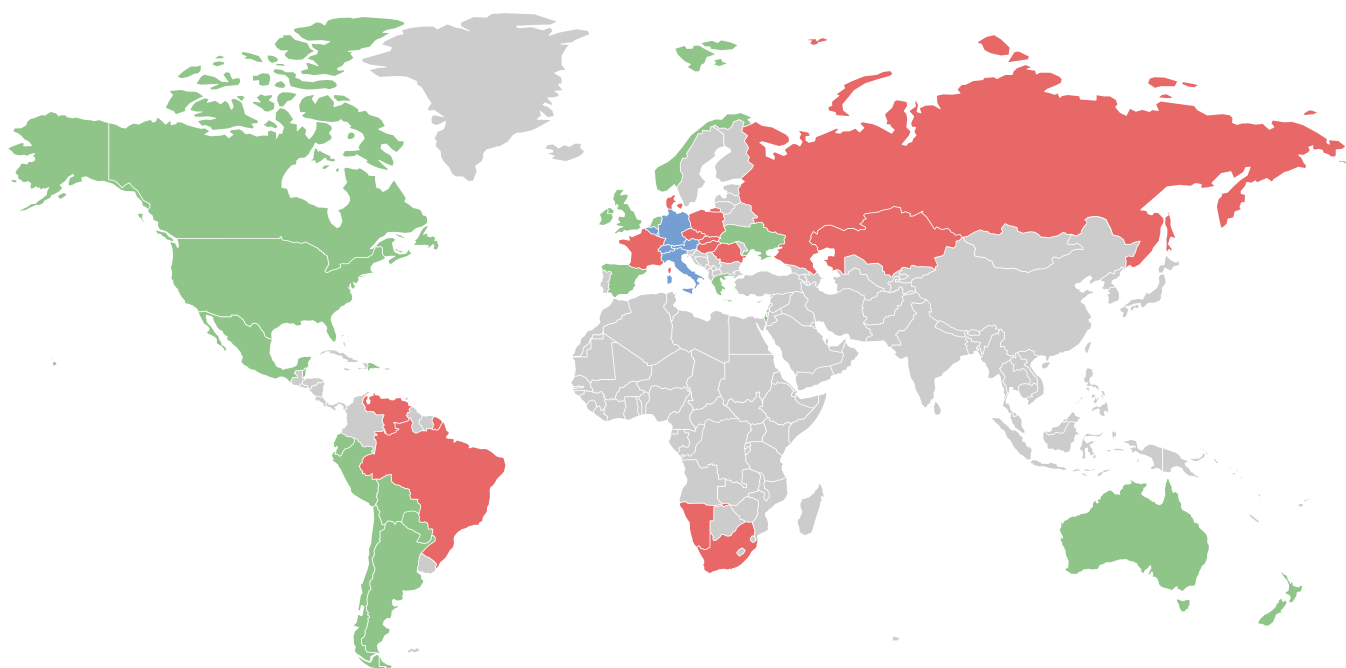
Nemecko, Rakúsko, Švajčiarsko, Taliansko (Južné Tirolsko), Lichtenštajnsko, Luxembursko, Belgicko, EÚ, Severská rada

Minoritný jazyk

Francúzsko (1,2 milióna), Brazília (0,9 milióna), Rusko (850 000), Južná Afrika (300 000 – 500 000), Kazachstan (360 000), Poľsko, Maďarsko, Rumunsko, Taliansko, Česká republika, Namíbia, Dánsko, Slovensko, Vatikán (Švajčiarska garda), Venezuela (Colonia Tovar)

Jazyk diaspóry

USA, Argentína, Kanada, Mexiko, Austrália, Brazília, Čile, Paraguaj, Nový Zéland, Bolívia, Holandsko, Veľká Británia, Peru, Španielsko, Poľsko, Izrael, Nórsko, Ekvádor, Ukrajina, Dominikánska republika, Grécko, Írsko, Belize

ABC

Abeceda
26 písmen

Gramatické pády
4

Jazykový kód
de, deu, ger

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , *spájanie* , *SOV* / *V2*

Jazyková rodina
indoeurópska; západogermánsky jazyk

Počet dialektov
Niekoľko stoviek, desiatky s vlastným kódom v ISO 639-3, niektoré z nich sa môžu považovať za samostatné jazyky: dolnonemecké, stredonemecké, hornonemecké nárečie (spolu s alamančinou), jidiš, luxemburčina, pensylvánska nemčina.

Najdlhšie slovo

Telekommunikationskundenschutzverordnung
nariadenie ochrany zákazníkov telekomunikácií

Nachrichtenübermittlungsbeschleunigungssystem
akceleračný systém transferu správ

Zaujímavé slovo alebo veta

Angstschweiß
studený pot
8 spoluhlások za sebou

Batterieeier
batériové vajcia (vajcia od sliepok z batériových kliebok)
5 samohlások za sebou

Milieueinflüsse
vplyvy prostredia
5 samohlások za sebou

Písmo a výslovnosť

Nemčina obsahuje 26 písmen latinskej abecedy, ale používa aj prehláskované „a“, „o“, „u“ (ä, ö, ü) a písmeno **ß**, ktoré sa používa na zápis neznelého „s“ po dlhých samohláskach.

a ä b c d e f g h i j k l m n o
ö p q r s ß t u ü v w x y z

Linky

Mnohojazyčný portál na učenie sa nemčiny: <http://deutsch.info>

Citoslovčia

miau

wau wau

kikeriki

grunz

muuh

bähb bähb

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Alles tote Hose.

Všetko mŕtve nohavice.

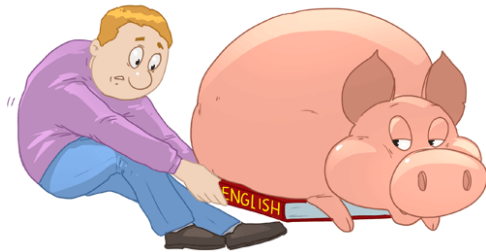
Frazeologizmus inšpiroval členov nemeckej pankovej kapely z Düsseldorfu – *Die Toten Hosen*.

Du gehst mir auf den Wecker/Keks.

Ideš mi na budík / keks.

Tlačíš mi na pílu. (Lezieš mi na nervy.)

Dein Englisch ist unter aller Sau.

Tvoja angličtina je pod všetkými sviňami.

Tvoja angličtina je príšerná.

In Teufels Küche kommen.

Prísť do kuchyne diabla.

Zavariť si. (Mať veľké problémy.)

Abwarten und Tee trinken.

Počkať a dať si čaj.

Všetko má svoj čas. (Počkaj a uvidíš.)

Polština

Język polski

Počet rodených hovoriacich

40 miliónov

Oficiálny jazyk

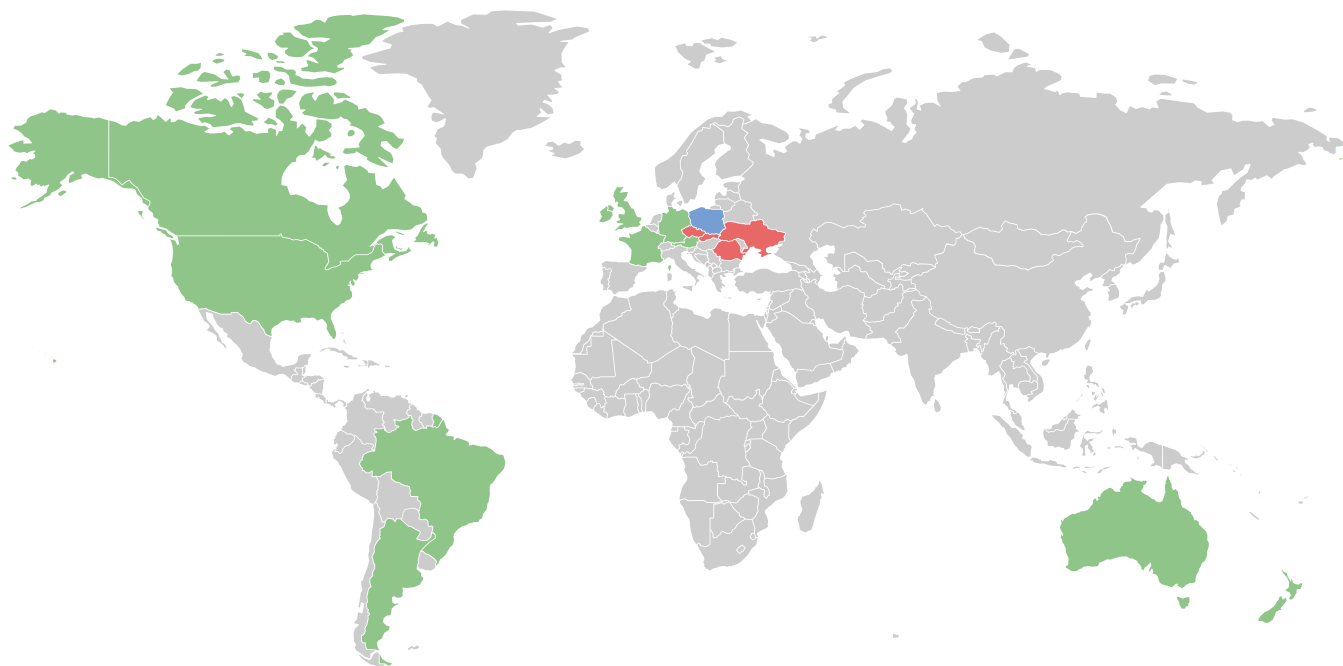
Poľská republika, EÚ

Minoritný jazyk

Česká republika, Slovensko,
Rumunsko, Ukrajina

Jazyk diaspóry

Veľká Británia, Nemecko, Írsko,
Francúzsko, Rakúsko; Spojené
štáty americké, Kanada,
Austrália, Brazília, Argentína,
Nový Zéland

ABC

Abeceda
32 písmen

Gramatické pády
7

Jazykový kód
pl, pol

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , *vynechávajúce zámen* , *SVO*

Jazyková rodina
indoeurópska; baltoslovanská skupina;
západoslovanský lechický jazyk

Počet dialektov
7

Najdlhšie slovo

konstantynopolitańczykowianieczkówna

slobodná dcéra obyvateľa Konštantinopolu (slovo, ktoré je skôr vtípnou zloženinou než bežne používaným slovom)

Zaujímavé slovo alebo veta

Chrząszcz brzmi w trzcinie.

Chrobák bzučí v rákosí.

Wyindywidualizowaliśmy się z rozentuzjasmowanego tłumu.

Odlíšili sme sa od nadšeného davu.

Król Karol kupił królowej Karolinie korale koloru koralowego.

Kráľ Karol kúpil kráľovnej Karolíne korálky koralovej farby.

Písmo a výslovnosť

Poľská abeceda pozostáva z 32 písmen:

a ą b c ć d e e f g h i j k l ł m n
ń O ó p q r s ś t u v w x y Z ź ż

Citoslovčia

miau miau

hau hau

kukuryku, kikiriki, kikiriki

kwik kwik, chrum chrum

muuu

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Wolność Tomku w swoim domku.

Sloboda Tomášovi v jeho domčeku.

Môj dom, môj hrad.

Gdyby kózka nie skakała, to by nózki nie złała.

Keby koza neskákala, nohu by si nezlámala.

Riskantné konanie má často negatívny dopad.

Kto pod kim dołki kopie, sam w nie wpada.

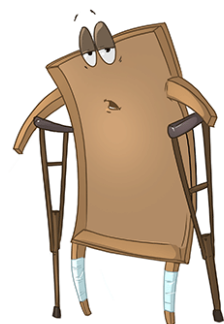
Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.

Nepokúšaj sa škodiť iným, lebo tvoje konanie sa môže obrátiť proti tebe samému.

Jazykolamy

Chrzyszcz brzmi w trzcinnie.
Chrobák bzučí v rákosí.

stół z powyłamowanymi nogami
stôl s povylamovanými nohami

**Wyindywidualizowaliśmy się z
rozentuzjasmowanego tłumu.**
Odlíšili sme sa od nadšeného davu.

**Król Karol kupił królowej Karolinie korale
koloru koralowego.**
Kráľ Karol kúpil kráľovnej Karolíne korálky
koralovej farby.

Portugalčina

Língua portuguesa

Počet rodených hovoriacich

cca 220 miliónov

Oficiálny jazyk

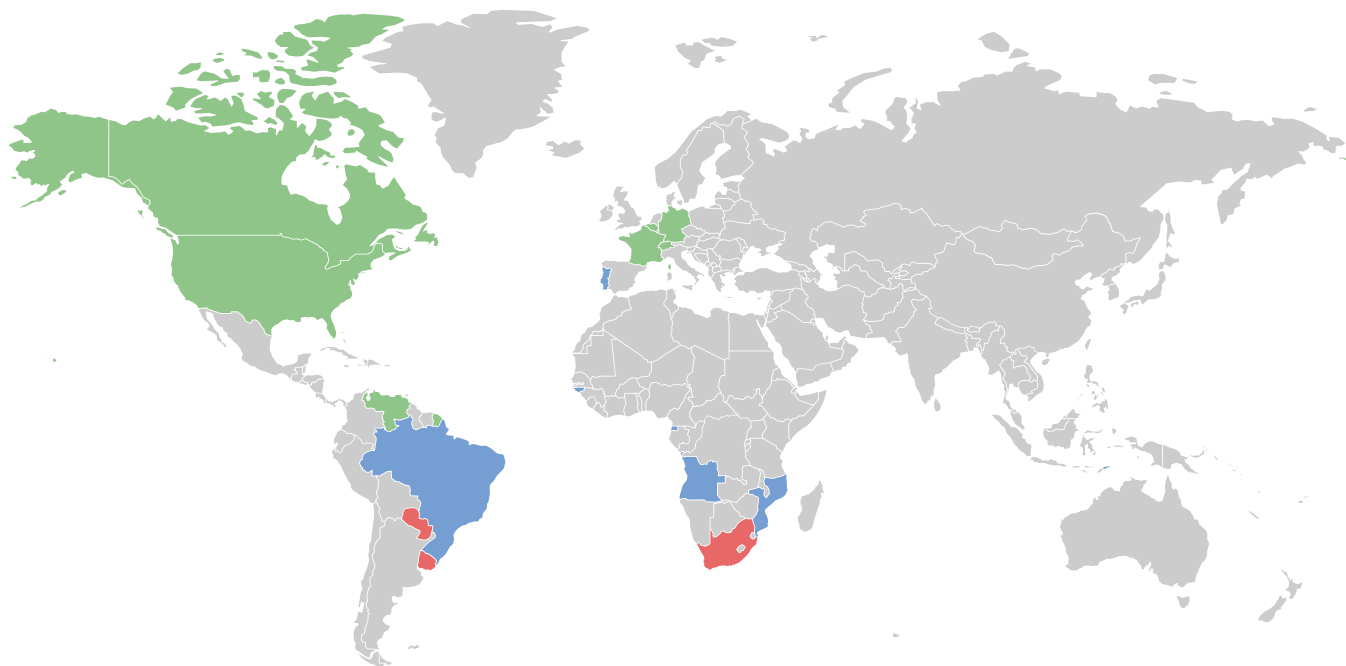
Brazília (185 miliónov), Portugalsko/Azory/Madeira (11 miliónov), Angola (60 000), Mozambik (30 000), Kapverdy (25 000), Východný Timor, Rovníková Guinea, Guinea-Bissau, Demokratická republika Svätého Tomáša a Princovho ostrova, Macao, EÚ

Minoritný jazyk

Paraguaj (750 000), Južná Afrika (617 000), Uruguaj (28 000), Goa (250 000)

Jazyk diaspóry

Francúzsko (750 000), Spojené štáty americké (365 000), Kanada, Švajčiarsko, Belgicko, Nemecko (každá krajina cca 80 000), Luxembursko (50 000), Venezuela

ABC

Abeceda
26 písmen

Gramatické pády
0

Jazykový kód
pt, por

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , vynechávajúce zámen , SVO

Jazyková rodina
indoeurópska; románsky jazyk

Počet dialektov
Niekoľko stoviek dialektov a kreolských jazykov (európskych, brazílskych, afrických, ázijských).
Jeden z dialektov – galícijský (používa sa v severozápadnom Španielsku) sa považuje za samostatný jazyk.

Najdlhšie slovo

tetraclorodibenzoparadioxina

tetrachlórdibenzoparadioxín

desconstitucionalização

dekonštucionalizácia

hiperparatireoidismo

hyperparatyreoidizmus

Zaujímavé slovo alebo veta

acitou

akceptoval; 5 samohlások v abecednom poradí

uauaçu

druh brazílskeho ovocia

A aranha arranha a rã.

Pavúk schmatol žabu.

Ih, ó o auê aí, ó!

Aha, pozri na ten boj, pozri. (v brazílskej portugalčine)

Písmo a výslovnosť

Portugalčina používa písmená latinskej abecedy, písmeno ç a diakritiku nad samohláskami. Tieto diakritické znamienka neslúžia len na označenie prízvuku, ale majú aj fonetickú platnosť.

a á à â ã b c ç d e é ê f g h i j k l
m n o ó ô õ p q r s t u ú ü v w x y
z

Citoslovčia

miau

ão-ão

cocorocó

oinc-oinc

muuu

mé-mé, mééé

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

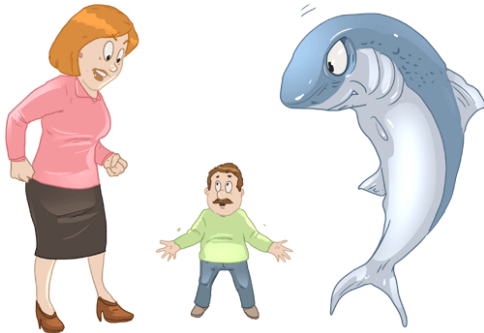
É muita areia para a minha camioneta.

Je to príliš veľa piesku pre môj nákladiak.
Je to na mňa trochu zložité.

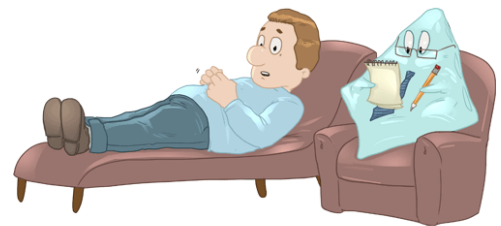
É cor de burro quando foge.

Má to farbu somára, keď uteká.
hovori sa o nejasnej farbe

A mulher e a sardinha querem-se da mais pequenina.

Ženy a sardinky by mali byť malé.

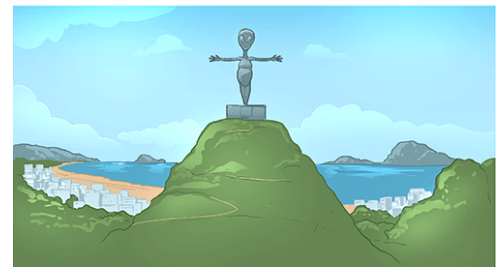
Não faças nada sem consultar a almofada.

Nerob nič bez predchádzajúcej konzultácie s
vankúšom.
Ráno je múdrejšie večera.

Quem tem cu tem medo.

Každý, kto má zadok, sa bojí.

Brasil é o país do futuro, e sempre será!

Brazília je krajinou budúcnosti a vždy bude!

cabeça d'alho xoxo
hlavička zhnitého cesnaku

**Drogas fazem a gente perder a memória e
uma outra coisa que não lembro...**

Hovorí sa o zábudlivom človeku.

Drogy spôsobujú stratu pamäti a ešte niečoho, na
čo si nemôžem spomenúť...

Rómčina

Romani čhib

Počet rodených hovoriacich

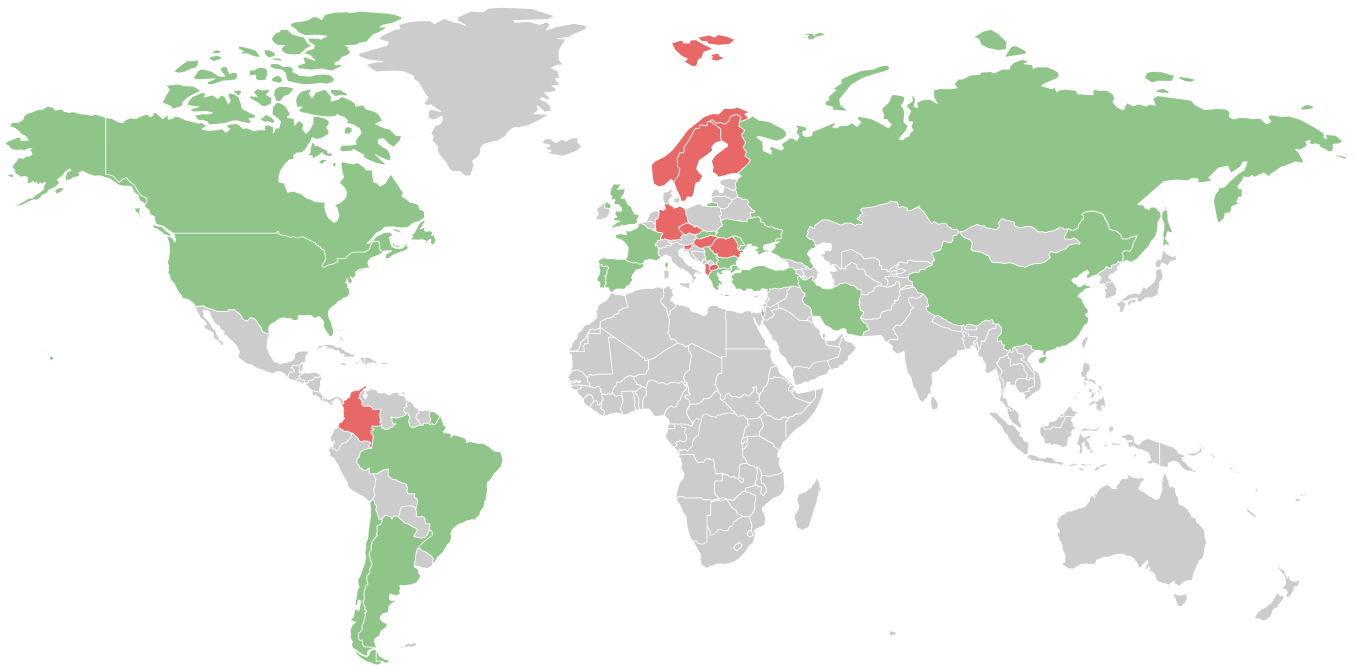
3 000 000

Minoritný jazyk

Rakúsko, Kolumbia, Česká republika, Fínsko, Nemecko, Maďarsko, Albánsko, Macedónsko, Nórsko, Rumunsko, Švédsko, Slovinsko, EÚ

Jazyk diaspóry

mnohé krajiny v Európe, západnej Ázii a Amerike

Úvod

Rómsky jazyk (**Romani čhib**, **Romane/s/**, **Romano/s/**) je jediný európsky zástupca indoárijskej vetvy indoeurópskych jazykov. Používa sa na rozsiahlom území od Sin-ťiang v Číne a Iráne a prakticky vo všetkých európskych a mnohých ďalších krajinách.

Hoci si niektorí Rómovia zachovali kočovný spôsob života, väčšina Rómov a Sintov dnes žije usadlým spôsobom života. Približne v 10. storočí začalo sťahovanie Rómov zo severozápadnej Indie a Pakistanu (v rómčine je veľa kontaktočných javov s jazykmi tejto oblasti) smerom na západ. Počas tohto presídľovania do Európy Rómovia preberali slová z perzštiny, niektoré výrazy z arménčiny a mnoho gréckych slov, obývajúc pravdepodobne oblasť na východných hraniciach Byzancie. Neskôr presun Rómov pokračoval ďalej na západ, zrejme kvôli nájazdom Turkov. Už v 14. storočí, kedy bola zaznamenaná prítomnosť Rómov na území dnešného Srbska a Chorvátska, bol ich jazyk silne ovplyvnený gréčtinou nielen v oblasti slovnej zásoby, ale aj v gramatike. Neskôr rómčinu silne ovplyvnili slovanské jazyky, ale aj rumunčina, maďarčina, nemčina a na juhovýchode Európy tiež turečtina.

Všetci Rómovia ovládajú okrem rómčiny aj ďalší jazyk, prípadne aj viacero jazykov, pričom ich jazyk výrazne upadá. Na druhej strane je rómčina stále veľmi živá, predovšetkým vo východnej, juhovýchodnej a strednej Európe. Rómčina má aj písanú podobu s pomerne bohatou modernou literatúrou, ale bez všeobecne prijímanej kodifikovanej pravopisnej a gramatickej normy a jednotnej slovnej zásoby. Snahy o tvorbu spisovného rómskeho jazyka sa nestretli s veľkým úspechom. Na Slovensku, v Macedónsku, Bulharsku a Rumunsku (a v menšej miere aj v iných krajinách) sa vytvárajú regionálne normy. Hlavnou prekážkou ich rozšírenia a prijatia je však nízka miera gramotnosti Rómov. Rómovia riešia skôr existenčné problémy než otázku zachovania svojho krásneho a archaického jazyka, ktorý je spomedzi európskych jazykov najviac príbuzný sanskritu. Používanie rómčiny na internete vykazuje isté tendencie zjednocovania jazyka, ktoré by mohli byť smerodajné pre ďalší vývoj spisovného jazyka. Rómčina sa do istej miery uznáva ako minoritný jazyk v Kosove, Macedónsku, Rumunsku, Chorvátsku, na Slovensku, v Slovinsku, Nemecku, Fínsku, Maďarsku, Nórsku, Švédsku a Rakúsku.

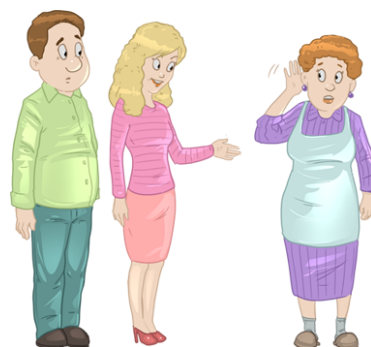
Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Das dab ka i roata le neve vurdoneski.

Potlačiť koleso nového voza.

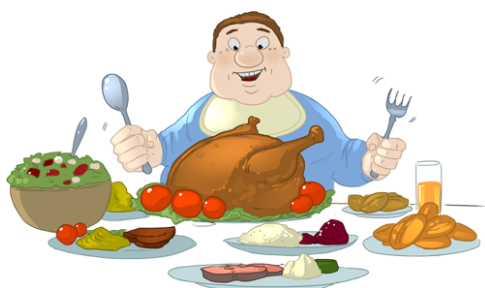
Pomôcť novomanželom dať do chodu ich novú domácnosť.

Rode chia bora le kanensa tai te na le yakensa.

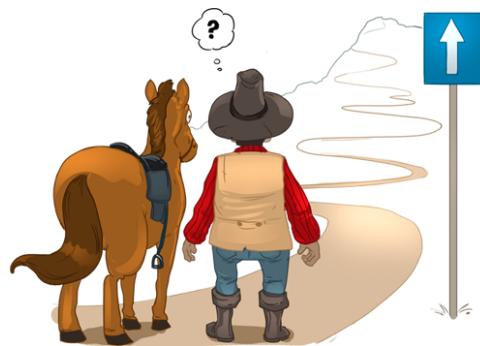
Vyberaj nevestu ušami, a nie očami.

Venuj viac pozornosti dobrej povesti ako výzoru.

Kon khal but, khal peski bakht.

Kto veľa je, ten si odjedá z vlastného šťastia.

Nashti zhas vorta po drom o bango.

Po kľukatej ceste sa nedá ísť rovno.

Ajsi bori lachi: xal bilondo, phenel londo.

Taká nevesta je dobrá, ktorá je nesolené jedlo a hovorí, že je osolené.

Rumunčina

Limba română

Počet rodených hovoriacich

približne 24 miliónov (Rumunsko a Moldavsko)

Oficiálny jazyk

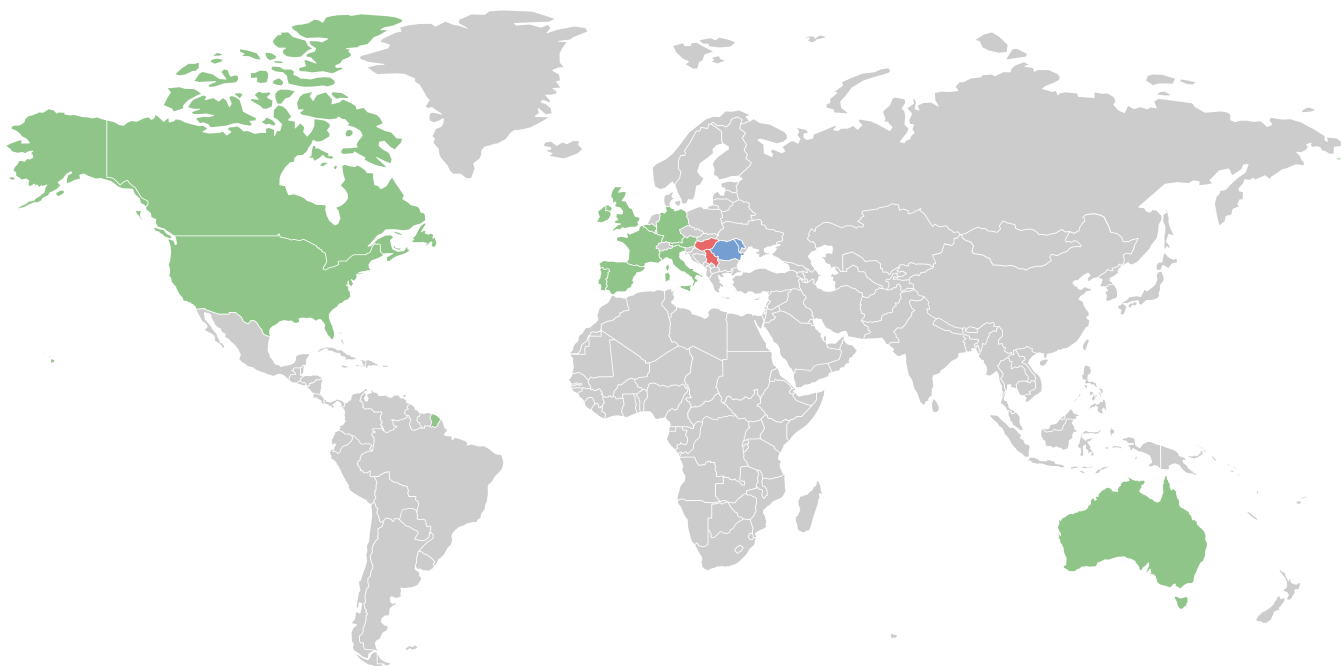
Rumunsko, Moldavsko,
(Podnestersko), EÚ

Minoritný jazyk

Srbsko, Maďarsko

Jazyk diaspóry

Taliansko, Španielsko, USA,
Nemecko, Veľká Británia,
Kanada, Rakúsko, Francúzsko,
Portugalsko, Cyprus, Austrália,
Írsko

ABC

Abeceda

31 písmen latinky; cyrilika sa stále používa v Podnestersku

Gramatické pády

2

Jazykový kód

ro, rum, ron

Typologická klasifikácia jazyka

flektívny, *vynechávajúce zámen*, *SVO*

Jazyková rodina

indoeurópska, románsky jazyk

Počet dialektov

3 hlavné skupiny (arumunčina, meglenorumunčina, istrorumunčina)

Najdlhšie slovo

pneumonoultramicroscopicsilicovolcaniconiozã

silikóza (choroba spôsobená zaprášením pľúc kremenným

prachom)

44 písmen

Zaujímavé slovo alebo veta

acioaiei

amalgám

slovo pozostávajúce zo 7 spoluhlások a iba 1 samohlásky

Písmo a výslovnosť

aăâbcde fghîjklmn
Opqrsștțuvwxyz

Citoslovcia

miau

ham ham

cucurigu

groh groh

mu

meee, beee

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

**Cine se scoală de dimineață, departe
ajunge.**

Kto skoro vstáva, ďalej dôjde.
Ranné vtáča ďalej doskáče.

Fiecare pasăre pe limba ei pierе.
Každý vták hynie kvôli svojmu jazyku.
Netreba všetko roztrubovať.

Dar din dar se face rai.
Darček k darčeku vytvorí raj.
Lepšie dávať ako brať.

Bine faci, bine găsești.
Robíš dobro, nájdeš dobro.
Dobro, ktoré konáš, sa k tebe vráti.

Ruština

Русский язык

Počet rodených hovoriacich

> 150 000 000

Oficiálny jazyk

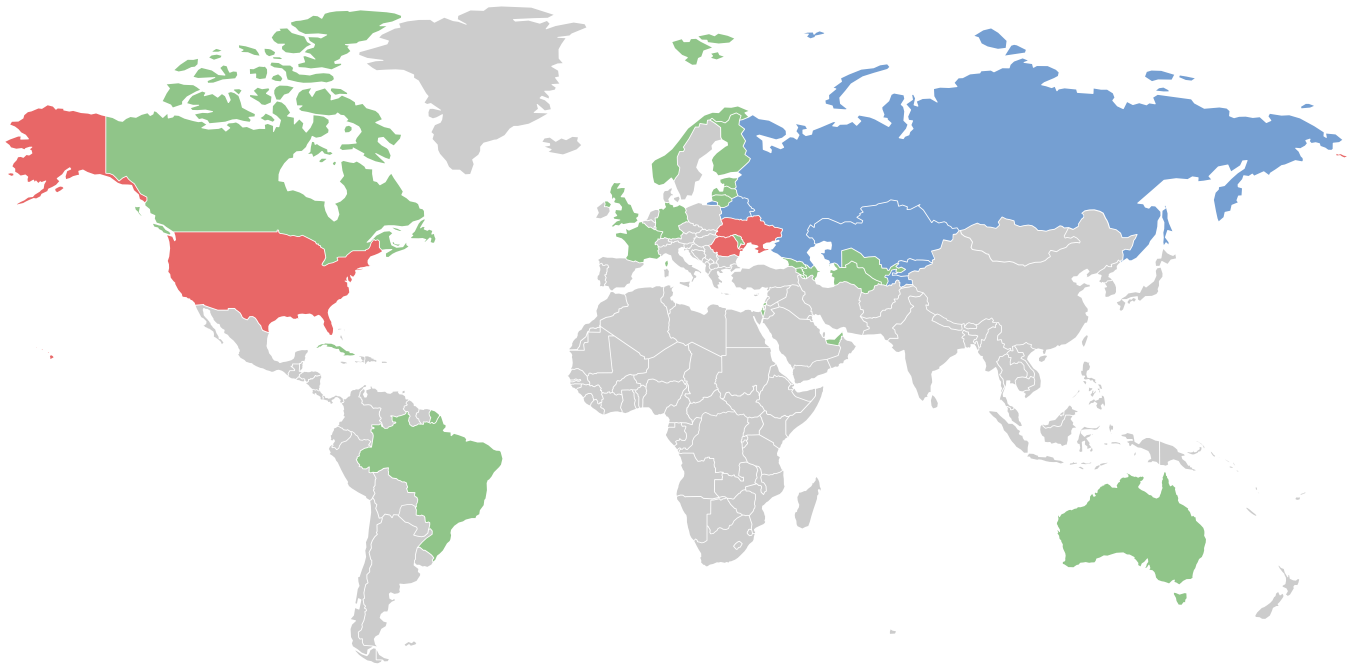
Rusko, Bielorusko, Kazachstan,
Kirgizsko, Tadžikistan

Minoritný jazyk

Ukrajina, USA, Rumunsko

Jazyk diaspóry

Ukrajina, Izrael, Lotyšsko,
Moldavsko, Turkménsko,
Nemecko, Kanada, Brazília,
Fínsko, Litva, Francúzsko,
Austrália, Spojené arabské
emiráty, Kuba, Veľká Británia,
Estónsko, Azerbajdžan,
Gruzínsko, Arménsko, Nórsko

ABC

Abeceda
33 písmen

Gramatické pády
6

Jazykový kód
ru, rus

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , *vynechávajúce zámen* , *SVO*

Jazyková rodina
indoeurópska; baltoslovanská skupina;
východoslovanský jazyk

Počet dialektov
2 skupiny, mnoho variantov

Najdlhšie slovo

тысячадевятъсотвосемь-
десятидевятимиллиметровый
tisícdeväťstoosemdesiatdeväťmilimetrový

Zaujímavé slovo alebo veta

умер и мир ему
umrel a pokoj mu
palindróm (slovo alebo veta, ktorej znenie sa pri čítaní
odzadu nemení alebo aspoň nestráca zmysel)

Рісмо а вiсловност'

Сiчасна руска абецедa обсажуе 33 рiсмен (ниекторi са подобайу на грiцке рiсменa поуэиванi в математике):

а б в г д е ё ж з и й к л м
н о п р с т у ф х ц ч ш щ ь ы
ь э ю я

Citoslovcia

мяу

гав-гав

кукареку!

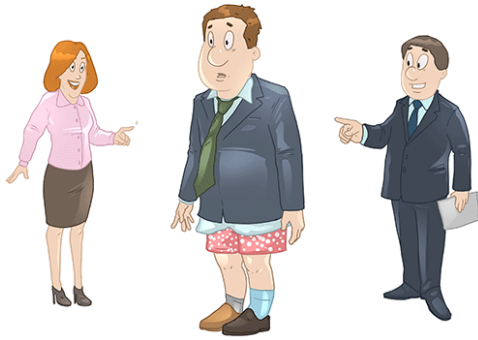

бум!

хм...

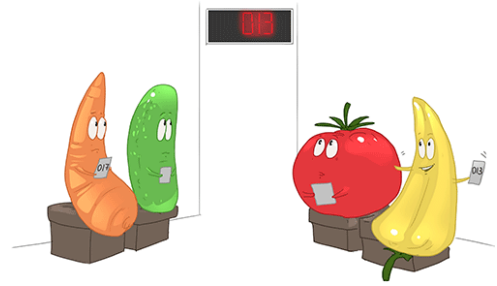
Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Поспешись – людей насмешишь.

Ak sa poponáhľaš, ľudí rozosmeješ.

Ak sa budeš príliš ponáhľať, urobíš niečo zle, čo bude ľuďom na smiech.

Всякому овощу своё время.

Každéj zelenine svoj čas.

Všetko má svoj čas.

В гостях хорошо, а дома лучше.

Na návšteve dobre, ale doma lepšie.

Všade dobre, doma najlepšie.

Slovenčina

Slovenský jazyk

Počet rodených hovoriacich

približne 4,6 milióna obyvateľov Slovenska (plus emigranti a hovoriaci v diaspórah)

Oficiálny jazyk

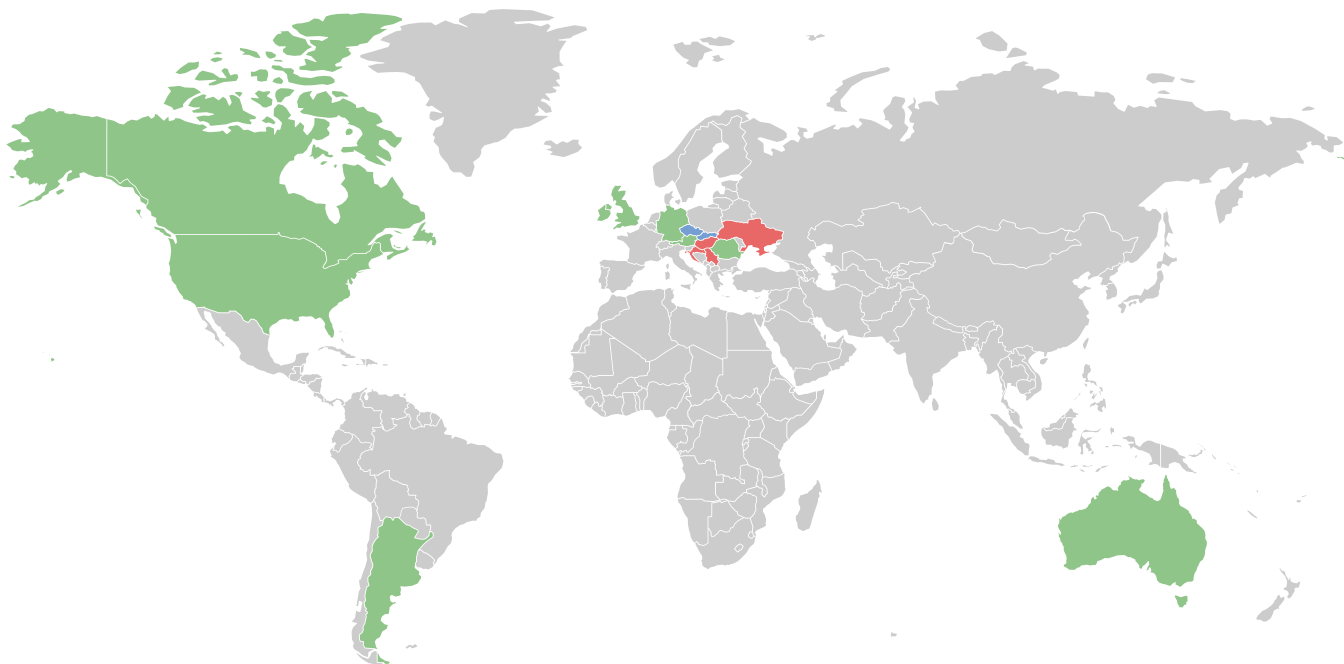
Slovensko, EÚ; môže sa používať na takmer všetkých úrovniach oficiálnej komunikácie aj v Českej republike

Minoritný jazyk

Maďarsko, Srbsko, Ukrajina, Chorvátsko

Jazyk diaspóry

Veľká Británia, Nemecko, Írsko, Rakúsko, Ukrajina; USA, Kanada, Argentína, Austrália

ABC

Abeceda
46 písmen

Gramatické pády
6

Jazykový kód
sk, slo, slk

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , *vynechávajúce zámen* , *SVO*

Jazyková rodina

indoeurópska rodina (patrí do západoslovenskej skupiny slovanských jazykov spolu s češtinou, poľštinou, lužickou srbčinou a dvoma zaniknutými jazykmi polabčínou a severnou slovinčinou)

Počet dialektov

3 hlavné skupiny, 6 podskupín, viac ako 30 rozličných dialektov

Najdlhšie slovo

najneskomercializovateľnejšieho

Zaujímavé slovo alebo veta

Strč štvrtýprst skrz krk.

Písmo a výslovnosť

a á ä b c č d d' dz dž e é f g h ch i j
k l í l' m n ň O ó ô p q r r' s š t ť u
ú V w x y ý z ž

Linky

Viacjazyčná webstránka na učenie slovenčiny: <http://slovake.eu>

Citoslovčia

mňau

hav

kikirikí

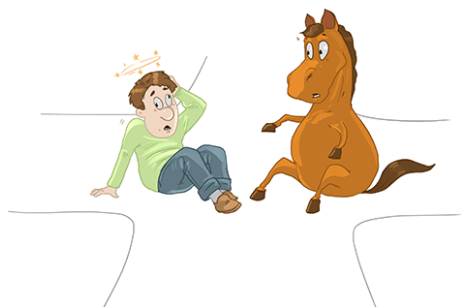
bum, buch

hm, mhm

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Čo si sa s koňom zrazil?

Urobiť dieru do sveta.

Má deravé ruky.

Hodiť flintu do žita.

Slovinčina

Slovenski jezik

Počet rodených hovoriacich

2,4 milióna

Oficiálny jazyk

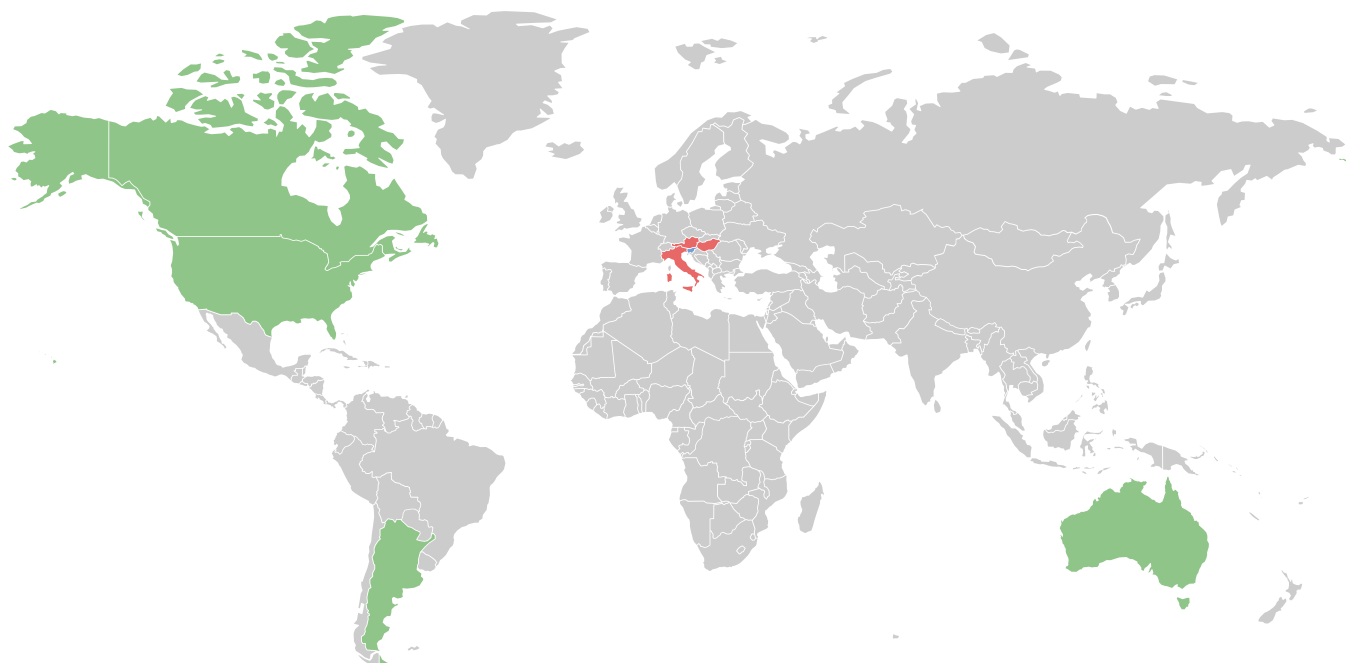
Slovensko, EÚ

Minoritný jazyk

Rakúsko, Taliansko, Maďarsko

Jazyk diaspóry

Argentína, USA, Austrália

ABC

Abeceda
25 písmen

Gramatické pády
6

Jazykový kód
sl, slv

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , *vynechávajúce zámen* , *SVO*

Jazyková rodina
indoeurópska, južnoslovanský jazyk

Počet dialektov
približne 50

Najdlhšie slovo

dialektičnomaterialističen
dialektickomaterialistický

Zaujímavé slovo alebo veta

midva
my dvaja
zvolené za najkrajšie slovinské slovo

Písmo a výslovnosť

abcčde_fghijklmno
pr_st_uvzž

Citoslovčia

mijau

hov-hov

kikiriki

bum

hm

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Vola primeš za roge, človeka za besedo.

Býka chytáš za rohy a človeka za slovo.

Človek musí dodržať svoje sľuby a robiť to, čo hovorí.

**Ogibaj se kozla od spredaj, konja od zadaj,
zlega človeka pa od vseh strani.**

Vyhni sa koze spredu, koňovi zozadu a zlému
človeku zo všetkých strán.

Úplne sa vyhni zlým ľuďom.

**Nobena juha se ne poje tako vroča, kakor
se skuha.**

Žiadna polievka sa neje taká horúca, ako sa navarí.

Problémy sú málokedy také veľké, ako na prvý pohľad
vyzerajú.

Povsod je lepo, a doma je najlepšie.

Všade je krásne, ale doma najkrajšie.

Všade dobre, doma najlepšie.

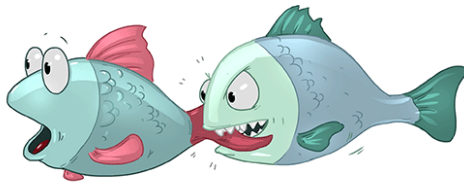
Jazykolamy

Pešec čez cestišče.
Chodec cez cestu.

Klop pod klopjo.
Kliešť pod lavicou.

Riba ribi grize rep.
Ryba rybe hryzie chvost.

Španielčina

Español

Počet rodených hovoriacich

približne 450 miliónov

Oficiálny jazyk

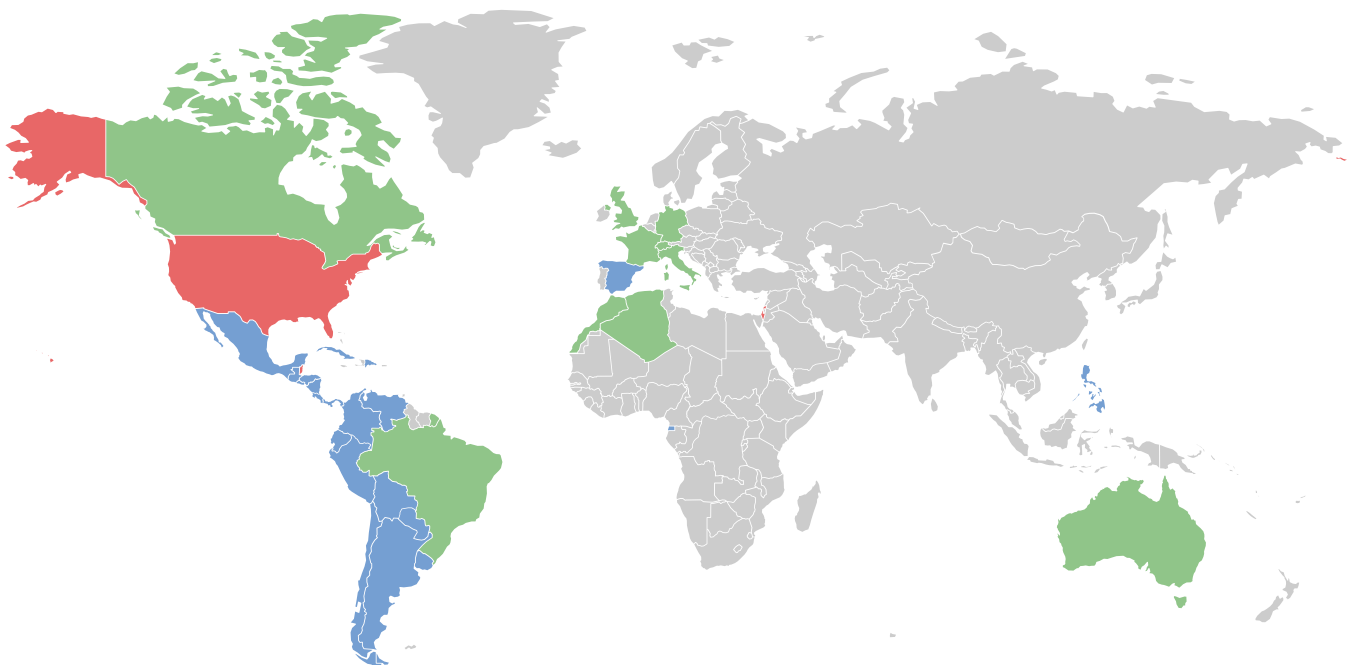
Mexiko (110 miliónov), Kolumbia (47 miliónov), Španielsko (46 miliónov), Argentína (40 miliónov), Peru (28 miliónov), Venezuela (27 miliónov), Čile (17 miliónov), Guatemala, Ekvádor, Kuba, Dominikánska republika, Bolívia, Honduras, Paraguaj, Salvádor, Nikaragua, Kostarika, Portoriko, Panama, Uruguaj, Západná Sahara, EÚ

Minoritný jazyk

Spojené štáty americké, Belize, Andorra, Gibraltár, Izrael

Jazyk diaspóry

Spojené štáty americké, Kanada, Austrália, Veľká Británia, Francúzsko, Švajčiarsko, Nemecko, Brazília, Maroko, Izrael, Taliansko, Alžírsko

ABC

Abeceda
27 písmen

Gramatické pády
0

Jazykový kód
es, spa

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , *vynechávajúce zámen* , *SVO*

Jazyková rodina
indoeurópska; románsky jazyk

Počet dialektov
niekoľko stoviek dialektov (európske: severné polostrovné, centrálnu-južné polostrovné, južné, kanárske; americké: mexické, karibské, andsko-pacifické, la platské, čilské, stredoamerické)

Najdlhšie slovo

ciclopentanoperhidrofenantreno
cyklopentanoperhydrofenantrén (kondenzovaný cyklický uhl'ovodík sterán)

Zaujímavé slovo alebo veta

otorrinolaringológia
otolaryngológia

ferrocarrilero
železničiar

Parangaricutirimícuaro
názov mesta v Mexiku (slovo slúži ako jazykolam)

Písmo a výslovnosť

Španielčina používa latinku s jednou dodatočnou spoluhláskou **ñ**, ktorá reprezentuje palatálnu nosovku. Samohlásky môžu mať dĺžeň (označuje prízvuk, nie dĺžku).

a á b c d e é f g h i í j k l m n ñ
O ó p q r s t u ú ü v w x y z

Citoslovčia

miao

guau/gua

quiquiriquí/kikiriki

oink/oinc

muuu/meee

beee beee

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Con el dinero baila el perro.

S peniazmi tancuje pes.
S peniazmi je všetko možné.

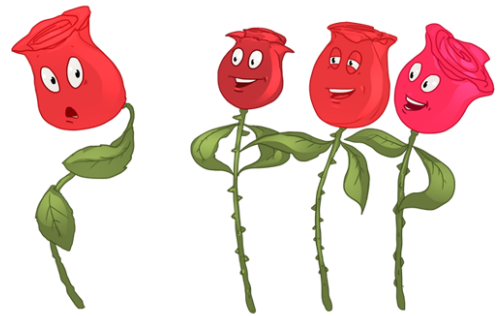
Dando y dando, pajarito volando.

Dávajúc a dávajúc, vták lietajúc.
Pomôž ty mne, ja pomôžem tebe.

El hambre agudiza el ingenio.

Hlad ostrí um.
Núdzou naučí.

No hay rosa sin espinas.

Niet ruže bez trnia.
Cesta k úspechu býva trnistá.

La carne de burro no es transparente.

Mäso z osla nie je priehľadné.
Nezavadzaj, nie si priehľadný.

Švédčina

Svenska

Počet rodených hovoriacich

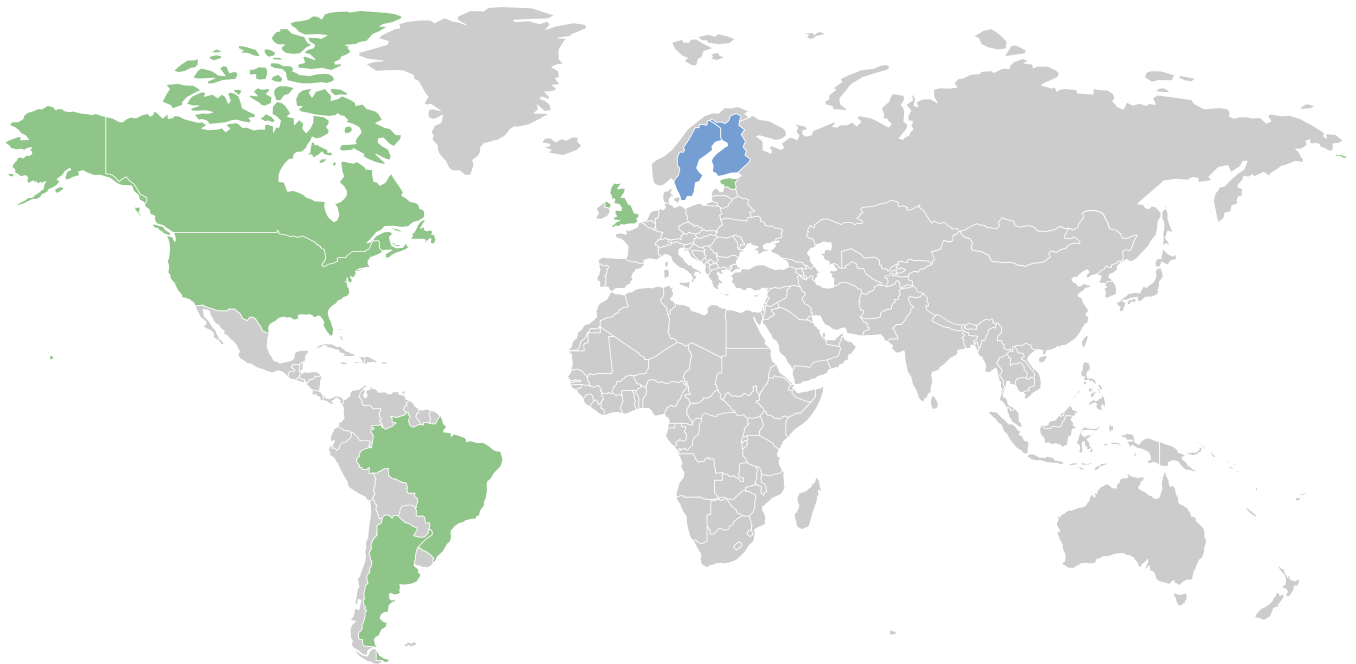
9 miliónov

Oficiálny jazyk

Švédsko, Fínsko, EÚ, Severská rada

Jazyk diaspóry

USA, Veľká Británia, Kanada, Estónsko, Brazília

ABC

Abeceda

29 (26 písmen latinky + å, ä, ö)

Gramatické pády

0

Jazykový kód

sv, swe

Typologická klasifikácia jazyka

mierne flektívny , spájanie , SVO

Jazyková rodina

indoeurópska; severogermánsky
východoškandinávsky jazyk

Počet dialektov

6 hlavných skupín: nórske, fínske, švédske,
gotlandské, götalandské, južné švédske (skanské)
dialekty

Najdlhšie slovo

ursprungsbefolkningsorganisationerna
organizácie domorodých národov

Zaujímavé slovo alebo veta

**Sju skönsjungande sjuksköterskor skötte sjuttiosju
sjösjuka sjömän på skeppet.**

Sedem nádherne spievajúcich ošetrovateliek sa stará o
sedemdesiatsedem námorníkov s morskou chorobou na
lodi.

Písma a výslovnosť

aåäbcde fghijklmn
oöpqrstuv wxyz

Citoslovcia

mjau mjau

voff

kuckeliku

nöff nöff

mu mu

bä bä

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Det är ingen ko på isen.

Na ľade nie je žiadna krava.
Nehrozí tam žiadne nebezpečenstvo.

Bara döda fiskar följer strömmen.

Jedine mŕtve ryby plávajú s prúdom.
Hovorí sa, keď niekto robí presne to, čo robia iní a nesnaží sa robiť veci lepšie a dosiahnuť viac.

**Gräset är alltid grönnare på andra sidan
(staketet).**

Tráva je vždy zelenšia na druhej strane (plota).
Ludia si často myslia, že za iných okolností by boli šťastnejší.

Hungern är bästa kryddan.

Hlad je najlepším korením.
Ak si hladný, všetko ti viac chutí.

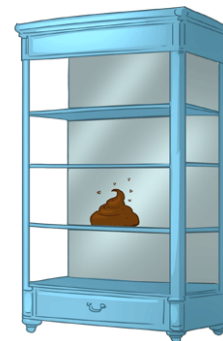
I öknen är sanden billig.

Na púšti je piesok lacný.
Zákonitosti ponuky a dopytu platia.

**Ingen kan göra allt, men alla kan göra
något.**

Nikto nemôže urobiť všetko, ale každý môže urobiť niečo.

**med skägget i brevlådan
s bradou v poštovej schránke
zostať prekvapený**

Nu har du skitit i det blå skåpet.

Teraz si si nasral do modrej skrinky.
Práve si zo seba urobil poriadneho blázna.

Taliančina

Lingua italiana

Počet rodených hovoriacich

približne 65 miliónov

Oficiálny jazyk

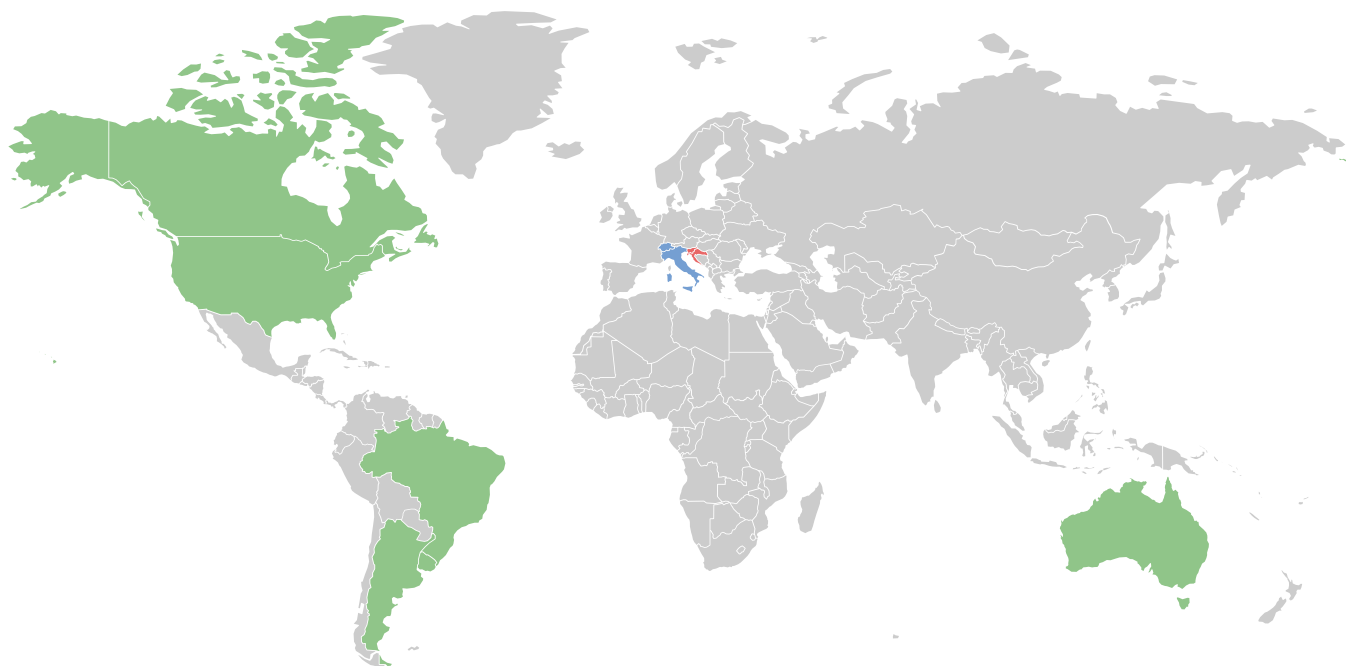
Taliansko, Švajčiarsko, San Maríno, Vatikán, EÚ

Minoritný jazyk

Chorvátsko a Slovinsko

Jazyk diaspóry

Brazília (25 mil.), Argentína (24 mil.), USA (18 mil.), Kanada (1,5 mil.), Uruguaj (1,5 mil.), Austrália (0,85 mil.) a i.

ABC

Abeceda
latinka, 21 písmen

Gramatické pády
0

Jazykový kód
it, ita

Typologická klasifikácia jazyka
flektívny , vynechávanie zámen , SVO

Jazyková rodina
indoeurópska; románsky italo-dalmatínsky jazyk

Počet dialektov
7 hlavných skupín

Najdlhšie slovo

precipitevolissimevolmente

veľmi rýchlo, na rovinu (priamo)

Toto najdlhšie talianske slovo bolo vytvorené v roku 1677.

Zaujímavé slovo alebo veta

aiuole

záhradné posteľe

najkratšie talianske slovo, ktoré obsahuje všetkých päť samohlások

funamboleschi

povrazolezci

najdlhšie talianske slovo, v ktorom sa neopakuje žiadne písmeno

Abeceda

a b c d e f g h i l m n o p q r
s t u v z

Citoslovčia

miao

bau bau

chicchirichí

oink

muuuuuu

beeee

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Ammuccia lu latinu 'gnuranza di parrinu.
Latinčina skryje hlúposť kňaza. (sicílske príslovie)

**Aprili fa li ciuri e le biddizzi, l'onuri l'havi
lu misi di maju.**

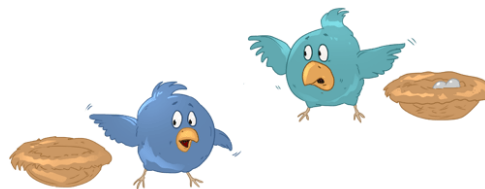
Apríl vytvára kvety a krásu, ale máj získa všetky
zásluhy. (sicílske príslovie)

Avere le mani in pasta.

Mať ruky v cestovinách.

Mať v niečom prsty, byť zapletený do niečoho (výnosného).

Ad ogni uccello il suo nido è bello.

Každému vtákovi je svoje hniezdo najkrajšie.

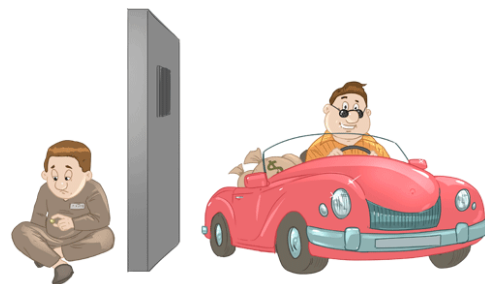
Najlepšie je doma.

**Meglio un uovo oggi che una gallina
domani.**

Lepšie vajce dnes ako sliepka zajtra.

Lepší vrabec v hrsti ako holub na streche.

**A rubar poco si va in galera, a rubar tanto
si fa carriera.**

Kradnúť málo – ide sa do väzenia. Kradnúť veľa –
robí sa kariéra.

Obrovská krádež zostáva nepotrešaná alebo sa stane
normou.

Turečtina

Türk dili

Počet rodených hovoriacich

vyše 70 miliónov

Oficiálny jazyk

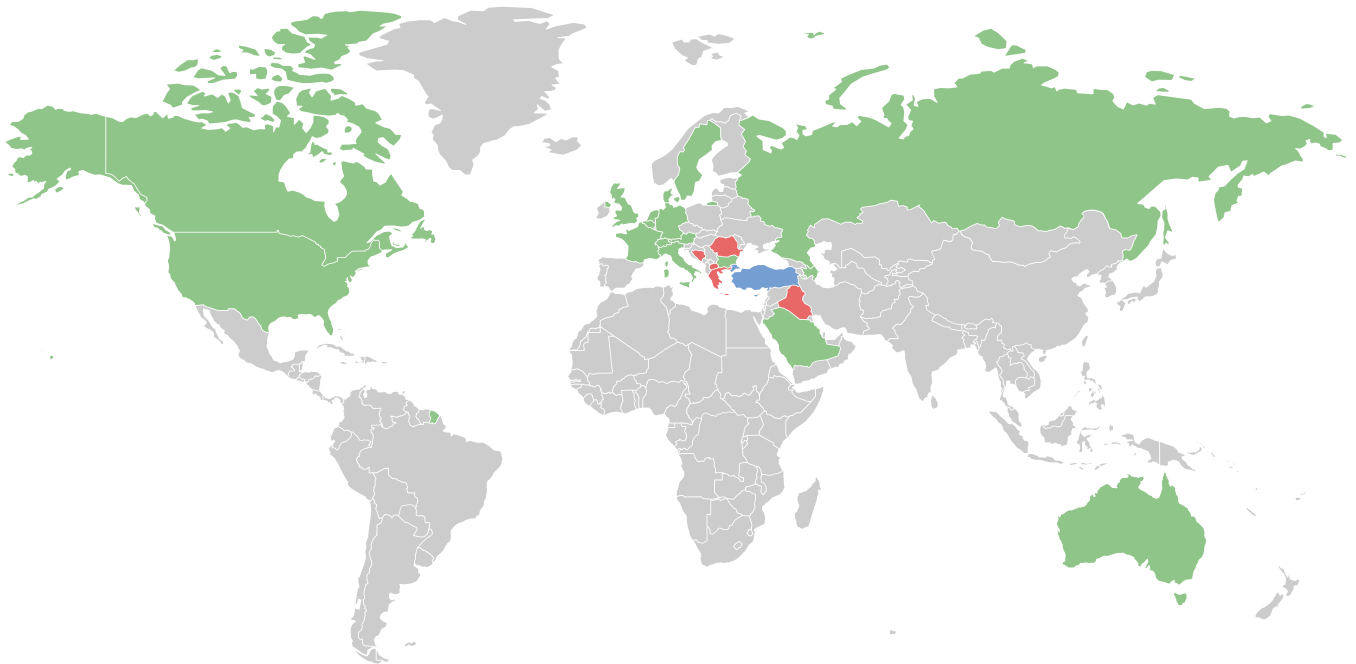
Turecko, Cyprus

Minoritný jazyk

Macedónsko, Rumunsko, Bosna a Hercegovina, Grécko, Irak, Kosovo

Jazyk diaspóry

Nemecko, Francúzsko, Holandsko, USA, Rakúsko, Saudská Arábia, Švajčiarsko, Rusko, Dánsko, Veľká Británia, Kanada, Belgicko, Bulharsko, Taliansko, Azerbajdžan

ABC

Abeceda

29 písmen latinky; 21 spoluhlások a 8 samohlások

Gramatické pády

6

Jazykový kód

tr, tur

Typologická klasifikácia jazyka

aglutinačný , samohlásková harmónia ,
vynechávanie zámen , SOV

Jazyková rodina

oghuzská skupina turkických jazykov

Počet dialektov

počet dialektov nie je určený

Najdlhšie slovo

ademimerkeziyetçilik

decentralizácia

Zaujímavé slovo alebo veta

**muvaaffakiyetsizleştiricileştiriveremeyebilecekləri-
mizdenmişsinizcesine**

akoby ste z tých, z ktorých my nemusíme byť schopní

urobiť ľahko tvorcu tých neúspešných

najdlhšie slovo (vrátane všetkých sufixov) pozostávajúce zo

70 písmen

a b c ç d e f g ħ i j k l m n
o ö p r s ş t u ü v y z

Citoslovčia

miyav

hav

kikiriki

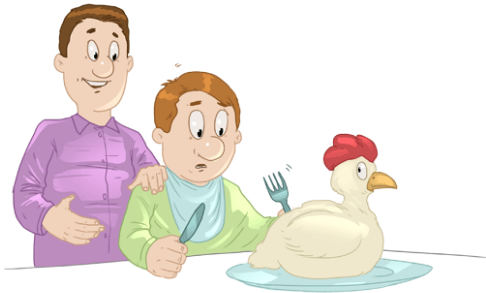

mö

me

Vtipné alebo zvláštne príslovia a slovné spojenia

Hatır için çığ tavuk yenir.

Zjesť kvôli niekomu surové kura.
Pre našich priateľov urobíme čokoľvek.

Armut piş, ağzıma düş.

Hruška, uvar sa a spadni do mojich úst.
Výrok opisuje postoj lenivých ľudí.

Beş parmak bir değil.

Päť prstov nie je jeden.
Mať na každého iný meter.

Parayı veren düdüğü çalar.

Ten, kto platí, fúka na píšťalke.
Čí chlieb ješ, toho pieseň spievaj.

Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.

Ten, kto hovorí pravdu, je vyhnaný z deviatich dedín.
Byť čestný nie je vždy výhodné. / Hovoriť pravdu spôsobuje iba problémy.